

Den Haag

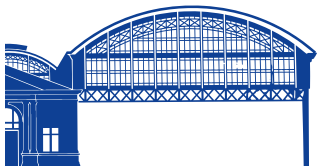
Veerkrachtig erfgoed
in tijden van onzekerheid

12 - 13
september
2026

veer kracht

Open
Monumentendag
Den Haag

The Hague Heritage Days

Kurhaus Scheveningen

Gebouwd in 1884, na brand herbouwd in 1886.

Perronkappen station Den Haag Hollands Spoor

Uit ca. 1890, in 2025–2026 hersteld in oorspronkelijke kleuren.

Ornament uit Stadspaleis Huis Huguetan

Detail van vakmanschap uit het trappenhuis, ca. 1735.

Blauw-wit schild

Internationaal herkenningsteken voor beschermd erfgoed sinds het Haags Verdrag van 1954.

De programmering is onder voorbehoud. Raadpleeg onze website voor actuele informatie. Van bezoekers wordt verwacht dat ze de geldende regels van de te bezoeken locatie in acht nemen.

Het vermelde eindtijdstip bij de monumenten is het tijdstip dat de monumenten sluiten. Om teleurstelling te voorkomen raden wij u aan om minstens 30 minuten voor dit tijdstip een gebouw te bezoeken. De afdeling Monumentenzorg & Welstand is niet verantwoordelijk voor eventuele last-minute wijzigingen in de openstelling van de gebouwen.

Programming is subject to change. Please check our website for up-to-date information. Visitors are expected to observe the rules in force.

The stated end time listed at the buildings refers to the time that the buildings will close. To avoid disappointment, we recommend visiting a building at least 30 minutes before this time. The Department of Heritage Preservation is not responsible for any last-minute changes in the opening hours of the buildings.

Open Monumentendag 2026 Den Haag

Heritage Days 2026

The Hague

Actuele informatie
monumentenzorgdenhaag.nl

**Monumenten in
Virtual Reality**
[dutchvrviewer.com/
monumenten-zorg](https://dutchvrviewer.com/monumenten-zorg)

Ontoegankelijk met rolstoel
Inaccessible for wheelchair

Toegankelijk met rolstoel
Accessible for wheelchair

Open Monumentendag 2026

Heritage Days 2026

Welkom

Tijdens Open Monumentendag Den Haag openen meer dan 90 monumenten hun deuren voor publiek. Niet alleen kunnen de fraaie interieurs bezocht worden, er worden ook leuke en interessante activiteiten georganiseerd. Er zijn rondleidingen, een fietsroute, tentoonstellingen, een kunstatelier en nog veel meer. De afdeling Monumentenzorg en Welstand staat op zaterdag 12 september voor u klaar op de Plaats.

Welcome

During Heritage Days, more than 90 historic buildings open their doors to the public. Besides the beautiful buildings to visit, fun and interesting activities are also organised. There will be guided tours, a bicycle route, exhibitions, an art studio and much more. The Department of Heritage Preservation will be on the Plaats on 12 September.

Team Monumentenzorg & Welstand Den Haag

De trappen van Pathé Spuimarkt aan de Grote Marktstraat geven een voorproefje van Open Monumentendag. Neem vooral een kijkje!

The steps of Pathé Spuimarkt on Grote Marktstraat give a sneak preview of Open Monument Days. Go and see!

Veerkrachtig erfgoed, in tijden van onzekerheid

Resilient heritage, in times of uncertainty

De European Heritage Days (EHD) zijn een gezamenlijk initiatief van de Raad van Europa en de Europese Unie. Het thema van 2026, Heritage at risk, benadrukt de toenemende bedreigingen voor het Europese erfgoed en roept op tot actie, vernieuwing en solidariteit. Nederland Monumentenland heeft dit vertaald naar Veerkrachtig erfgoed, in tijden van onzekerheid.

Onze monumenten bestaan vaak al eeuwen en bescherm(d)en ons tegen gevaren van buitenaf. Vandaag de dag staan ze echter zelf onder druk: van de gevolgen van klimaatverandering tot het tekort aan vakmensen die een traditioneel ambacht beheersen.

Toch tonen monumenten een indrukwekkende veerkracht. Ze herinneren ons eraan dat herstel, aanpassing en vernieuwing altijd mogelijk zijn. Het thema gaat daarom niet alleen over de risico's die ons erfgoed bedreigen, maar ook over de kansen om het sterker,

relevanter en toekomstbestendig te maken.

Tijdens het Open Monumentendag-weekend wordt iedereen uitgenodigd om door onze geschiedenis te wandelen: van monumentale kerken tot een bunker uit de Koude Oorlog: Deze gebouwen zijn meer dan steen en mortel. Ze dragen onze verhalen, onze identiteit en ons gedeelde geheugen. Door ze te bezoeken groeit niet alleen de verwondering over het verleden, maar ook het besef hoe waardevol dit erfgoed is voor de toekomst.

Het thema onderstreept hoe kwetsbaar én kostbaar ons erfgoed is — en hoe groot de gezamenlijke verantwoordelijkheid om het te beschermen.

The European Heritage Days (EHD) are a joint initiative of the Council of Europe and the European Union. The theme for 2026, 'Heritage at risk', highlights the growing threats to European heritage and calls for action, innovation and solidarity. Nederland Monumentenland has adapted this to 'Resilient heritage in times of uncertainty'.

Our listed buildings have often stood for centuries and have protected us from external dangers. Today, however, they themselves are under pressure: from the consequences of climate change to the shortage of skilled craftspeople who master traditional trades.

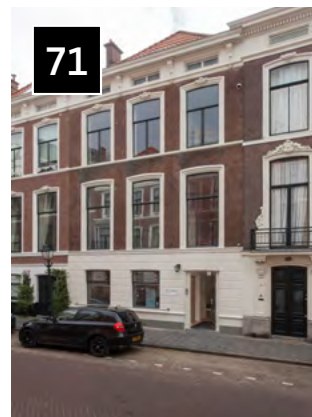
Yet these buildings demonstrate impressive resilience. They remind us that restoration, adaptation and renewal are always possible. The theme therefore isn't just about the risks threatening our heritage, but also about the opportunities to make it stronger, more relevant and future-proof.

During the Heritage Day weekend, everyone is invited to take a stroll through our history: from historic churches to a Cold War bunker. These buildings are more than just stone and mortar. They embody our stories, our identity and our shared memory. Visiting them not only deepens our sense of wonder about the past, but also our realisation of just how valuable this heritage is for the future.

The theme highlights just how vulnerable and precious our heritage is — and how great our collective responsibility is to protect it.

Inhoud Contents

Open Monumentendag 2026	4
Veerkrachtig erfgoed, in tijden van onzekerheid	6
Veerkrachtig erfgoed in Den Haag	12
Bescherming die veerkracht geeft	24
Blue Shield: bescherming van erfgoed in crisistijd	36
Den Haag: stad van vrede, recht en veerkrachtig erfgoed	48
Tekort aan vakmanschap: een stille restauratiecrisis	60
Koude Oorlog in Den Haag: stille sporen in de stad	72
Transformatie van monumenten	84
Atlantikwall in Den Haag	96
Verdichting	108
Verduurzamen voor de toekomst	120
Activiteiten	122
Ga uit uw dak tijdens Uit je Dak 2026!	126
Informatiecentrum en Uitzichtpunt Binnenhof Renovatie	134
Rondje Rechtsstaat tijdens open Monumentendag	136
Cirque de Pepin: Metamorfose	138
Ontdek historische gebouwen vanuit uw luie stoel!	140
Virtual Reality	141
Art nouveau-wandeling Gilde Den Haag	142
Nationaal Monument Oranjehotel	144
De Haagse Toren	146
Rondritten met historische trams	148
Art nouveau in Den Haag	150
Art Nouveau in The Hague	151
Fietsend langs Haags Veerkrachtig Erfgoed	152
Dag van de democratie	154
Maand van de Geschiedenis	156
Ontdek historische gebouwen vanuit uw luie stoel!	158

Open monumenten 2026 / Heritage Days 2026

Abdijkerk	61	Loosduinse Museum "De Korenschuur"	59
Ambassade van het Koninkrijk Thailand - Voormalige stadswoning	75	Maerlant lyceum	85
B30 / vml. ministerie van Economische Zaken	83	Maranathakerk	48
Barthkapel	13	Molen de Korenaer	60
Begraafplaats Ter Navorling	70	Museumschip Hendrina Johanna	6
Berlage Hotel, vml. kantoorgebouw	26	Muzee Scheveningen	77
Bethlehemkerk	65	Nationaal Schaakgebouw	52
Bunker - Widerstandsnest 318 -Verdedigingsstab	88	Nieuwe Badkapel	79
Christus Triumfatorkerk	81	Nieuwe kerk	1
Damesleesmuseum	74	Noorderkerk	49
De Mesdag Collectie	47	O.L. Vrouw van Lourdes - Lourdeskapel	78
Distilleerderij museum Van Kleef	12	Onze lieve Vrouw Hemelvaartkerk	58
Doopsgezinde Kerk- Paleiskerk	43	Onze lieve vrouw van Goede Raadkerk	82
Duits protestante Kerk Den Haag	5	Orde van Vrijmetselaren - Vrijmetselarij Museum	72
Eerste Nederlandse Buitenschool	80	Oud Katholieke Kerk	
Elandstraatkerk - O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen	28	H.H. Jacobus en Augustinus	27
Emmaus	16	Oude Kerk Scheveningen	71
Gebouw Willem Witsen / vml. Octrooiraad	84	Pander vml. meubelfabriek	20
Grote of Sint Jacobs-kerk	23	Papaverhof (WBV Daal en Berg)	66
Haags Openbaar Vervoer Museum	55	Pathe Buitenhof/ vml. hotel	22
Haagsche Bier Kluis / vml. bankierswoning	3	Pulchri Studio	34
Heilige Antonius Abtkerk	68	R.K. Begraafplaats St. Petrus Banden	76
Heilige Familiekerk	64	R.K. Heilige Marthakerk	54
Heilige Geesthofje	9	R.K. Kerk Heilige Jacobus de Meerdere	45
Heilige Pastoor van Arskerk	57	R.K. kerk Paschalis Baylon	86
Het Koorenhuis / vml. Korenbeurs	14	Raad van State / Paleis Kneuterdijk	41
Het Nutshuis, vml. Bankgebouw	24	Raad voor de Rechtspraak	39
Historisch tuinencomplex Buitensmuseum	8	Rijksmuseum Meermanno	30
Historische Buitenplaats Ockenburgh	62	s-Gravenhaagsche Stadsrijschool	32
Hof van Wouw	11	School van het Gouden Rozenkruis	50
Hofje Rusthof	44	Sis Josip Galerie / vml. woonhuis	25
Hofje van Nieuwkoop	18	Sociëteit de Vereniging	31
Hoofdcentrale Haagse Gemeentelijke Telefoon dienst	53	Soeficentrum / vml. kopstation	51
Hotel des Indes	36	Spinozahuis - Domus Spinozana	10
Huis Dedel -Design museum Dedel	15	Stadsboerderij "Op den Dijk"	56
Huis Huguetan -Tijdelijk onderkomen Eerste Kamer der Staten-Generaal	33	Stadsklooster Den Haag	17
Huize Mellard	73	Stationsgebouw / vml. vliegveld Ypenburg	89
Italiaanse residentie	46	t Hooftshofje	19
Johan de Witthuis	40	Thabor kerk	67
Kabinet van de Koning	21	Theater de Regentes, vml. zwembad	63
Kanselarij van de Johanniter orde in Nederland	37	Toverlantaarnmuseum Scheveningen	69
Kloosterkerk	35	Tuin en Huis op de Bunker	87
Koninklijk Instituut Van Ingenieurs (KIVI)	29	Universiteitscampus Spui	2
		Vergadering van Gelovigen	7
		Voormalige Noodzetelcomplex Schedeldoekshaven	4
		Waalse kerk Den Haag	42
		West Den Haag / vml. Amerikaanse ambassade	38

VEERKRACHTIG ERFGOED IN DEN HAAG

Den Haag heeft in de loop der tijd meerdere grote incidenten meegemaakt die het stadsbeeld veranderden. De brand in de Grote Kerk in 1539, de Kurhausbrand van 1886, het afbranden van de Pier in 1943, de branden bij station Hollands Spoor in 1902 en 1989, maar ook het bombardement op Bezuidenhout en andere ingrijpende gebeurtenissen zorgden voor veel schade, maar telkens werd er hersteld en doorgebouwd. Ook de Passage, het oudste overdekte winkelgebied van Nederland, kreeg meermaals te maken met brand en andere schade. Toch staat het gebouw er nog steeds, zorgvuldig hersteld.

Deze gebeurtenissen laten zien dat Den Haag steeds weer wordt opgebouwd en versterkt. Erfgoed kan beschadigd raken, maar met onderhoud, herstel en bescherming maar ook ontwikkeling blijft het behouden — en blijft de geschiedenis van de stad zichtbaar.

Thema

Foto's:

- 1 Kurhaus
- 2 Kap van Passage
- 3 Perronoverkapping station Hollands Spoor

RESILIENT HERITAGE IN THE HAGUE

Over the years, The Hague has experienced several major incidents that have transformed the cityscape. The fire at the Grote Kerk in 1539, the Kurhaus fire of 1886, the destruction of the Pier by fire in 1943, the fires at Hollands Spoor station in 1902 and 1989, and also the bombing of Bezuidenhout and other significant events caused a great deal of damage, but each time the city was restored and rebuilt. The Passage, the oldest covered shopping arcade in the Netherlands, has also suffered fire and other damage on several occasions. Yet the building still stands today, having been carefully restored.

These events demonstrate that The Hague is continually being rebuilt and strengthened. Heritage may suffer damage, but through maintenance, restoration and protection — as well as development — it is preserved, and the city's history remains visible.

1

NIEUWE KERK

📍 Spui 175, 2511 BM Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 15.00 uur

💻 nieuwekerkdenhaag.nl

De Nieuwe Kerk is een van de fraaiste scheppingen van de barokke kerkarchitectuur in ons land. De kerk werd tussen 1649-1656 gebouwd naar een ontwerp van Pieter Noorwits en Barthold van Bassen. De barokke stijl komt vooral in de plattegrond tot uiting. De plattegrond bestaat uit twee aan elkaar grenzende zeshoeken, waardoor de kerk behalve een hoofdas, ook twee dwarse assen bezit. De kerk heeft een fraai 17de-eeuws interieur.

The Nieuwe Kerk is one of the finest creations of baroque church architecture in our country. The church was built between 1649-1656 according to a design by Pieter Noorwits and Barthold van Bassen. The baroque style is mainly expressed in the floor plan. The floor plan consists of two adjacent hexagons, so that the church has two transverse axes in addition to the main axis. The church has a beautiful 17th-century interior.

2

UNIVERSITEITSCAMPUS SPUI

📍 Spui 5, 2511 BT Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 16.00 uur

💻 universiteitleiden.nl

Dit is het oorspronkelijke V&D-warenhuis uit 1928. Later werden ook panden aan de Grote Marktstraat en de Spuistraat toegevoegd. Nu is hier de Universiteitscampus gevestigd, het resultaat van een grootschalige herontwikkeling van het voormalige V&D-warenhuis tot een moderne, gezamenlijke universiteitscampus. De gevel werd in ere hersteld, inclusief het oorspronkelijke V&D-lettertype, dat nu 'Universiteitscampus Spui'. Aan de Spuistraat is de historische gevel weer in het zicht gebracht.

This is the original V&D department store, dating from 1928. Buildings on Grote Marktstraat and Spuistraat were added later. It is now home to the University Campus, the result of a large-scale redevelopment of the former V&D department store into a modern, shared university campus. The facade has been restored to its former glory, including the original V&D lettering, which now reads 'Universiteitscampus Spui'. On Spuistraat, the historic facade has been brought back into view.

3

HAAGSCHE BIER KLUIS / VML. BANKIERSWONING

📍 Plein 20, 2511 CS Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

Dit voormalig bankiershuis dateert uit 1900 en is gebouwd in Art Nouveau-stijl naar ontwerp van L. Simons voor de bankiersfirma H. Edersheim. De gevel is rijk beeldhouwd in een vrij geïnterpreteerde Art Nouveau waarin neogotische motieven zijn verwerkt. Het interieur is in de oorspronkelijke toestand bewaard gebleven. Op het achterterrein bevindt zich een privé-synagoge.

This former bankers' house dating from 1900 was built in Art Nouveau style designed by L. Simons for the banking firm H. Edersheim. The facade is richly sculpted in a freely interpreted Art Nouveau incorporating neo-Gothic motifs. The interior has been preserved in its original condition. A private synagogue is located in the rear grounds.

4

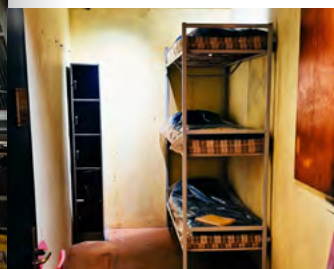
VOORMALIGE NOODZETELCOMPLEX SCHEDELDOEKSHAVEN

📍 Schedeldoekshaven 522, 2511 EZ Den Haag

🕒 Zaterdag en zondag alleen op inschrijving via monumentenzorgdenhaag.nl
Saturday and Sunday by reservation only via monumentenzorgdenhaag.nl

🌐 denhaag.nl

👤 Maximaal 20 mensen per rondleiding | max. 20 people

Deze grote atoombunker werd in de jaren zeventig, tijdens de Koude Oorlog, gebouwd als schuilplaats voor de regering bij een mogelijke nucleaire aanval door de Sovjet Unie/ USSR. De bunker heeft metersdikke wanden en plafonds. In noodsituaties zou de regering af dalen naar beneden om vanuit hier het land te besturen. Tegenwoordig is het in gebruik als depot voor het gemeentearchief en een muziekstudio.

"This large nuclear bunker was built in the 1970s, during the Cold War, as a shelter for the government in the event of a possible nuclear attack by the Soviet Union/USSR. The bunker has walls and ceilings meters thick. In emergency situations, the government would descend to govern the country from here. Today, it is used as a depot for the municipal archives and a music studio."

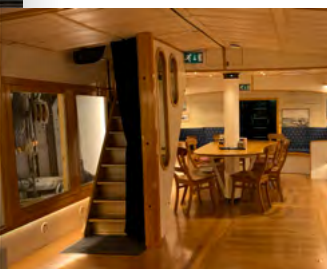
5

DUITS PROTESTANTE KERK DEN HAAG

📍 Bleijenburg 5, 2511 VC Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

🌐 evangelischekirche-den Haag.nl

Dit neogotisch kerkgebouw uit 1860-1861 is ontworpen door H. Wentzel uit Berlijn in opdracht van de Deutsche Evangelische Gemeinde. De voorgevel is opgenomen in de gevelrij van de straatwand. Het interieur is in de vrij zeldzame stukadoors gotiek uitgevoerd. De houten ribgewelven en de bladkapitelen zijn gestuukt. De neogotische inventaris is grotendeels bewaard gebleven.

This neo-gothic church dates back to 1860/1861 and was designed by H. Wentzel from Berlin. It was commissioned by the Deutsche Evangelische Gemeinde (German Evangelical Congregation). The church has been incorporated into the street wall. The interior is decorated in a rare neo-Gothic style. The wooden ribbed vaults and leaf capitals are done in a stucco style.

6

MUSEUMSCHIP HENDRINA JOHANNA

📍 Bierkade 19 - Haagse Hop, 2512 AB Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 15.00 uur | Zon. 11.00 - 15.00 uur

🌐 dagjedenhaag.nl/activiteiten/hendrina-johanna-vergaderboot

📍 Bierkade 19 (de Haagse Hop)

De Hendrina Johanna is een van de weinig overgebleven Hagenaars/Wagenbruggers. Begin vorige eeuw maakte zeilschepen als museumboot Hendrina Johanna nog deel uit van het gewone stadsbeeld. Stenen, hout en kolen werden per schip vervoerd over de vele grachten die Den Haag toen rijk was.

The Hendrina Johanna is one of the few remaining Hagenaar/Wagenbrugger ships. It is hard to imagine now, but in the early 20th century, sailing ships like the museum boat Hendrina Johanna were still part of normal city life. Stone, wood and coal were all transported by ship through the many canals The Hague had back then.

7

VERGADERING VAN GELOVIGEN

📍 Dunne Bierkade 16, 2512 BC Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur**

📧 vergaderingdenhaag.nl

In de Dunne Bierkade 16a was het kantoor van de Haagsche Stoomboot Maatschappij gevestigd. Dit is in 1884 verbouwd en werd er een koets-huis met paardenstal toegevoegd. Hier is nu de entree naar de achtergelegen kerkzaal. De kerk is in 1889 gebouwd door architect K. Stoffels. In 1912 werd hij vergroot door architect W. Verschoor en is het drie meter lange doopbassin gebouwd.

Dunne Bierkade 16a housed the office of the Haagsche Stoomboot Maatschappij. This was rebuilt in 1884 and a coach house with horse stable was added. Here is now the entrance to the church hall in the backyard. The church was built in 1889 by architect K. Stoffels. In 1912, it was enlarged by architect W. Verschoor and the three-metre-long baptismal basin was built.

8

HISTORISCH TUINENCOMPLEX BUITENMUSEUM

📍 Dunne Bierkade 28, 2512 BD Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur**

📧 buitenmuseum.info

Achter de Dunne Bierkade 16 t/m 20 en 28 bevindt zich een uniek tuinencomplex met tuinontwerpen uit de 17de, 18de en begin 20ste eeuw. Bij de ingang van het tuinencomplex staat een pand dat in een romantische Chalet-stijl is gebouwd met een overstekend dak en een groot balkon met buitentrappen.

Behind the Dunne Bierkade 16 to 20 and 28 is a unique garden complex with garden designs from the 17th, 18th and early 20th centuries. At the entrance to the garden complex is a building built in a romantic chalet style with an overhanging roof and a large balcony with external steps.

9

HEILIGE GEESTHOFJE

📍 Paviljoensgracht 51 - 125, 2512 BM Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur | Zon. 12.00 - 16.00 uur**

🌐 hetheiligegeesthofje.nl

Dit schilderachtige hofje uit 1616 is het oudste hofje in Den Haag. Het werd gesticht door de 'Heilige Geestmeesters' van de Grote Kerk. In 1647 is een poortgebouw toegevoegd met een regentenkamer. Toen is ook de juttepeer in de hoftuin geplant. Mogelijk is het de oudste perenboom in Nederland.

This picturesque courtyard with almshouses from 1616 is the oldest in The Hague. It was founded by the 'Heilige Geestmeesters' of the Grote Kerk. In 1647, a gatehouse was added with a regent's room. That's also when the pear tree was planted in the court garden. It is possibly the oldest pear tree in the Netherlands.

10

SPINOZAHUIS - DOMUS SPINOZANA

📍 Paviljoensgracht 72-74, 2512 BR Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur**

🌐 spinozadenhaag.nl

Dit pand uit 1646 was het woonhuis van de filosoof Benedict Spinoza van 1670 tot aan zijn dood in 1677. Daarvoor was de schilder Jan van Goyen eigenaar. De oorspronkelijke kapconstructie is bewaard gebleven. Op de begane grond bevindt zich een bibliotheek met een grote collectie werken van en over Spinoza.

This building from 1646 was the residence of philosopher Benedict Spinoza from 1670 until his death in 1677. Before that, the painter Jan van Goyen was the owner. The original roof construction has been preserved. On the ground floor is a library with a large collection of works by and about Spinoza.

BESCHERMING DIE VEERKRACHT GEEFT

De bescherming van ons erfgoed begon al in 1874, toen Victor de Stuers met 'Holland op zijn smalst' waarschuwde voor de sloop van historische gebouwen. Dankzij pioniers als De Stuers en architect Pierre Cuypers groeide het besef dat monumenten geen last zijn, maar een bron van identiteit, trots en continuïteit. Met de Monumentenwet van 1961 kreeg dat besef een stevige juridische basis. Sindsdien kunnen gebouwen en gebieden officieel worden beschermd — een instrument dat vandaag de dag belangrijker is dan ooit. Want zonder beschermde status of duidelijke borging in het omgevingsplan blijft erfgoed kwetsbaar voor sloop, versnippering en ondoordachte ontwikkeling.

Bescherming maakt erfgoed veerkrachtig. Het geeft ruimte aan behoud én aan toekomstbestendig gebruik, zodat monumenten hun verhalen kunnen blijven doorgeven aan nieuwe generaties.

Thema

Foto's:

- 1 Stationsgebouw van het voormalige vliegveld Ypenburg
- 2 De stalling van de Driehoefijzers aan de Zwetstraat voor restauratie
- 3 Stalling van de Driehoefijzers aan de Zwetstraat na restauratie

PROTECTION THAT FOSTERS RESILIENCE

The protection of our heritage began as early as 1874, when Victor de Stuers, in his work 'Holland op zijn smalst', warned against the demolition of historic buildings. Thanks to pioneers such as De Stuers and the architect Pierre Cuypers, there was a growing awareness that historic buildings are not a burden, but a source of identity, pride and continuity. The 1961 Monuments Act provided this realisation with a solid legal foundation. Since then, buildings and areas have been able to be officially protected — a tool that is more important today than ever before. For without protected status or clear safeguards in the local planning scheme, heritage remains vulnerable to demolition, fragmentation and ill-considered development.

Protection makes heritage resilient. It allows for both conservation and future-proof use, so that historic buildings can continue to pass on their stories to new generations.

11

HOF VAN WOUW

📍 Lange Beestenmarkt 49 - 85, 2512 EB Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 17.00 uur

💻 hofvanwouw.nl

Dit hofje is gesticht in 1647 door Cornelia van Wouw voor de huisvesting van alleenstaande vrouwen. De poort wordt bekroond door een gouden dennenappel, het symbool van gastvrijheid. Door een smal gangetje tussen de huisjes aan de achterzijde komt men in een tweede tuin, die nu de 'Tuin der Hesperiden' wordt genoemd.

This courtyard with former alms houses is founded in 1647 by Cornelia van Wouw. It was built to be a home for unmarried women. The gate is crowned with a pinecone - the symbol of hospitality. Through a narrow passageway between the houses you will arrive into a second garden, the Garden of Hesperides.

12

DISTILLEERDERIJ MUSEUM VAN KLEEF

📍 Lange Beestenmarkt 109, 2512 ED Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 17.00 uur | Zon. 14.00 - 17.00 uur

💻 museumvankleef.nl

Met moderne technieken, traditioneel vakmanschap en natuurlijke ingrediënten worden ambacht, historie en kwaliteit bij elkaar gebracht in de Van Kleef distillaten. In 1842 vestigde Van Kleef & Zoon, fabriek van fijne likeuren en bittere extracten zich hier. In deze stoomdistilleerderij werden jenever en likeuren gestookt die in de naast gelegen slijterij verkocht werden. Het interieur van de distilleerderij is bewaard gebleven.

With modern and traditional techniques, natural ingredients and craftsmanship, history and quality are brought together in the many Van Kleef distillates. In 1842 Van Kleef & Zoon, factory of fine liqueurs and bitter extracts, was established here. In this steam distillery, jenever and liqueurs were distilled and sold in the adjacent liquor store. The interior of the distillery has been preserved.

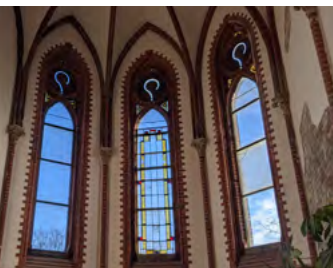
13

BARTHKAPEL

📍 Brouwersgracht 2K, 2512 ER Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 16.00 uur

🌐 sbwe.nl/Barthkapel.html

De Barthkapel is gebouwd in neogotische stijl. In de panden Prinsegracht 36 en 38 woonden en werkten de Zusters van Liefde van Sint Charles Borromeus, een rooms-katholieke zustercongregatie uit Maastricht. Voor hen werd rond 1906 de kapel aan de achterzijde van het nonnenklooster gebouwd.

The Barth Chapel was built in neo-Gothic style. The Sisters of Charity of St Charles Borromeus, a Roman Catholic nun congregation from Maastricht, lived and worked in the buildings Prinsegracht 36 and 38. The chapel at the rear of the nunnery was built for them around 1906.

14

HET KOORENHUIS / VML. KORENBEURS

📍 Prinsegracht 27, 2512 EW Den Haag

🕒 zat 9.00 - 17.00 uur

🌐 hetkoorenhuis.nl
annaspaces.nl

Het Koorenhuis werd als korenbeurs gebouwd in 1662-1663. Het was een gebouw waar koren werd opgeslagen en verhandeld. Het gebouw werd gebouwd in classicistische stijl. Voor het ontwerp was waarschijnlijk Urbanus Talibert van Yperen verantwoordelijk, die ook het tuchthuis aan de Prinsegracht had ontworpen.

The Koorenhuis was built as a corn exchange in 1662-1663. It was a building where corn was stored and traded. The corn market was held on Mondays and Fridays from 8am to 1pm. The building was built in the style of Dutch Classicism. Responsible for the design was probably Urbanus Talibert van Yperen, who had also designed the penitentiary on Prinsegracht.

15

HUIS DEDEL - DESIGN MUSEUM DEDEL

📍 Prinsegracht 15, 2512 EW Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 17.00 uur

💻 designmuseumdedel.nl

Vermoedelijk bouwde Jacob van Campen dit huis in 1642 voor Mr. Willem Dedel, griffier van de Hoge Raad. Het interieur van Huis Dedel werd geleidelijk aan steeds verfraaid, waardoor het stijkenmerken uit verschillende periodes vertoont. Hoogtepunt is het 18de-eeuwse Rococo-stucwerk in het trappenhuis van de Italiaanse kunstenaar David Buono.

Jacob van Campen probably built this house for Mr. Willem Dedel, Registrar of the Supreme Court, in 1642. The interior of Huis Dedel was gradually embellished, resulting in the presence of aesthetic characteristics from different periods. The absolute highlight is the 18th century Rococo stucco in the staircase, by the Italian artist David Buono.

16

EMMAUS

📍 Prinsegracht 36, 2512 GA Den Haag

🕒 Zat. 12.00 - 16.00 uur

💻 emmausdenhaag.nl

Dit grachtenpand kent zijn oorsprong in de 17de eeuw. Daarna zijn er in de loop der eeuwen gedeelten aangebouwd en getransformeerd. Zo stamt de gevel uit 1800. Begin 20ste eeuw was hier een klooster gevestigd. Hier woonden en werkten de 'Zusters van Liefde'. Een nonnenkamertje en de kapel (de Barthkapel) zijn nog aanwezig.

This former canal house has its origins in the 17th century. Subsequently, parts were added and transformed over the centuries. The facade, for instance, dates back to 1800. At the beginning of the 20th century, a convent was located here. The 'Sisters of Charity' lived and worked here. A nuns' room and the chapel (the Barthkapel) are still present.

17

STADSKLOOSTER DEN HAAG

📍 Westeinde 101A, 2512 GW Den Haag

🕒 Zat. 13.00 - 16.00 uur

💻 vincentiusdenhaag.nl

Eind 18de eeuw lag hier het landgoed Swanesteyn. Het bezit bestaat uit een statig herenhuis, bijgebouwen en een grote tuin. In 1848 komt de Vincentius Vereniging in het bezit van het landgoed. Zij openden in 1849 hier de eerste katholieke school van Den Haag. Het landhuis wordt vanaf dat moment als klooster in gebruik genomen wordt.

At the end of the 18th century, the Swanesteyn estate was located here. The property consisted of a stately mansion, outbuildings and a large garden. In 1848, the Vincent de Paul Society came into possession of the estate. They opened the first Catholic school in The Hague here in 1849. In the country house, which from then was used as a monastery.

18

HOFJE VAN NIEUWKOOP

📍 Warmoezierstraat 44, 2512 VJ Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 17.00 uur

💻 hofjevannieuwkoop.nl

Dit hofje is één van de grootste in ons land. Het werd in 1662 gebouwd naar een ontwerp van Pieter Post. Het is een uitgestrekt, rechthoekig complex met aan de korte zijden het poortgebouw en het regentenhuis. Post had het binnenterrein ingericht met bleekveldjes en sier- en nutstuinen en voorzien van een recht padenkruis.

This hofje is one of the largest in the Netherlands. It was built in 1662 to a design by Pieter Post. It is a vast, rectangular complex with the gatehouse and the regent's house on the short sides. Post had laid out the inner courtyard with bleaching fields and ornamental and utility gardens and provided it with a straight pathway.

19

't HOOFTSHOFJE

📍 Assendelftstraat 53-89, 2512 VT Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 17.00 uur

🌐 hooftshofje.nl

Het hofje is in 1754-1756 gebouwd uit een legaat van mevrouw Angenis Hooft. Zij staat boven de toegangspoort afgebeeld. Het hofje bestaat uit drie vleugels om een binnentuin. De regentenkamer is tijdens de laatste restauratie in oude luister hersteld. Via een poortje is een tweede tuin bereikbaar.

This courtyard with former alms houses was built between 1754 and 1756 from a legacy left by Mrs. Angenis Hooft. She is pictured above the entrance gate. The courtyard consists of three wings around a courtyard garden. The regent's room was restored to its former glory during the last restoration. A second garden is accessible through a gate.

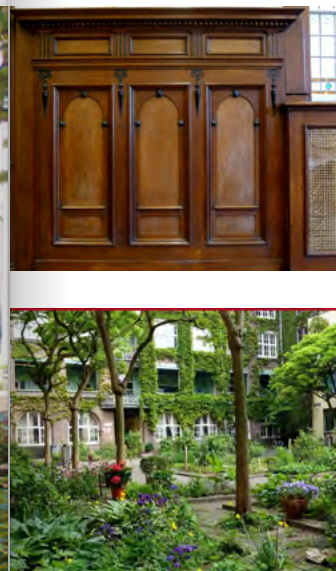
20

PANDER OUDE MEUBELFABRIEK

📍 Binnendoor 32, 2512 XX Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 17.00 uur

🌐 panderplein.nl

Dit imposante fabriekscomplex dateert deels uit eind 19de eeuw en deels uit 1917. Het oudste gedeelte is in een traditionele stijl gebouwd. Het vroeg 20ste-eeuwse gedeelte is ontworpen door J.A.G. van der Steur in neo-renaissance stijl. Sinds 1989 is het complex verbouwd tot woon-eenheden. Van het interieur is de directiekamer met zijn mooie houten betimmeringen in oorspronkelijke staat gebleven.

This imposing factory complex dates partly from the late 19th century and partly from 1917. The oldest part was built in a traditional style. The early 20th-century part was designed by J.A.G. van der Steur in neo-Renaissance style. Since 1989, the complex has been converted into residential units. Of the interior, the boardroom with its beautiful wooden panelling remains in its original state.

BLUE SHIELD: BESCHERMING VAN ERFGOED IN CRISISTIJD

Blue Shield International beschermt wereldwijd cultuurobjecten tijdens oorlogen, rampen andere crisissituaties. Het blauw-witte blue shield symbool markeert objecten en gebouwen die volgens het Haagse Verdrag uit 1954 extra bescherming verdienen. In de jaren 90 zijn duizenden rijksmonumenten en bewaarplaatsen van roerend erfgoed (zoals musea en archieven) voorzien van zo'n kenteken. Veel mensen weten niet precies waar ze voor staan: het zijn internationale tekens die erfgoed moeten beschermen wanneer het het meest kwetsbaar is.

Blue Shield Nederland ondersteunt internationale hulpverzoeken, geeft voorlichting en levert deskundigen voor preventie, noodhulp en herstel bij erfgoed in nood. Zo helpt de organisatie ons gedeelde erfgoed veilig te stellen, juist in tijden van crisis.

Thema

Foto's:

- 1 Noordeinde 66
- 2 Raad van State/Paleis Kneuterdijk, Kneuterdijk 20
- 3 Raad van State, Kneuterdijk 22

BLUE SHIELD: PROTECTING HERITAGE IN TIMES OF CRISIS

Blue Shield International protects cultural property worldwide during wars, disasters and other crisis situations. The blue-and-white Blue Shield symbol marks objects and buildings that, under the 1954 Hague Convention, deserve extra protection. In the 1990s, thousands of listed buildings and repositories of movable heritage (such as museums and archives) were marked with such a symbol. Many people do not know exactly what they signify: they are international symbols designed to protect heritage when it is at its most vulnerable.

Blue Shield Netherlands supports international requests for assistance, provides information and deploys experts for prevention, emergency response and restoration when heritage is at risk. In this way, the organisation helps to safeguard our shared heritage, particularly in times of crisis.

21

KABINET VAN DE KONING

📍 Korte Vijverberg 3, 2513 AB Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

💻 kabinetvandekoning.nl

De oorspronkelijke bewoners van dit statige pand behoorden eeuwenlang tot de invloedrijkste families van Den Haag. Opdrachtgever voor de bouw in 1635 was Reynier Pauw, lid van de Hoge Raad. Het huidige aanzien dankt het huis aan een verbouwing en vergroting in 1724 door Johan van Schuylenburgh. Sinds 1914 was het pand in gebruik als Kabinet van de Koningin en sinds 2013 als Kabinet van de Koning.

For centuries, the original occupants of this stately home were among The Hague's most influential families. The client for its construction in 1635 was Reynier Pauw, a member of the Supreme Court. The house owes its current appearance to a renovation and enlargement in 1724 by Johan van Schuylenburgh. Since 1914, the building has been used as 'Kabinet van de Koningin' and since 2013 as 'Kabinet van de Koning'.

22

PATHE BUITENHOF / VML. HOTEL

📍 Buitenhof 20 2513 AG Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 17.00 uur | Zon. 10.00 - 17.00 uur

💻 pathe.nl/nl/bioscopen/pathe-buitenhof

Dit voormalige hotel is in de stijl van de Wiener Sezession gebouwd in 1904-1906 naar ontwerp van Joh. Mutters Jr. als uitbreiding van het hotel 'De Twee Steden'. Sinds 1935 is er een bioscoop in gevestigd. Het interieur dat feestzalen bevatte, is grotendeels gemoderniseerd. Wel intact is het trappenhuis als gaaf voorbeeld van Mutters' interieurkunst.

This former hotel was built by architect Mutters jr. in the style of the Wiener Sezession in 1904-1906 as an extension of the hotel 'De Twee Steden'. Since 1935, it has housed a cinema. The interior that contained party rooms has been largely modernised. However, the stairwell is intact as a sound example of Mutters' interior art.

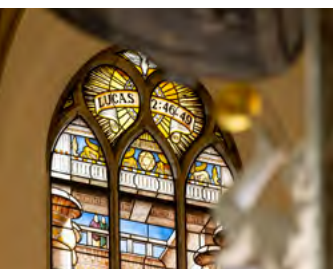
23

GROTE OF SINT JACOBS-KERK

📍 Rond de Grote Kerk 12, 2513 AM Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 17.00 uur | Zon. 11.00 - 17.00 uur**

🌐 grote-kerk.nl

Deze hallenkerk is in fasen gebouwd in de 15de eeuw op de plaats van een 13de-eeuwse kerk. De zeldzame zeskantige toren was in 1423 gereed, het schip in 1456 en het in stijl afwijkende koor in 1492. Na een grote brand in 1539 werden kerk en toren in 15de-eeuwse stijl hersteld.

This hall church was built in phases in the 15th century on the site of a 13th-century church. The rare six-sided tower was completed in 1423, the nave in 1456 and the choir, which differs in style, in 1492. After a major fire in 1539, the church and tower were restored in 15th-century style.

24

HET NUTSHUIS / VML. BANKGEBOUW

📍 Riviervismarkt 5, 2513 AM Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 16.00 uur**

🌐 hetnutshuis.nl

Dit voormalige bankgebouw is in 1919-1921 gebouwd naar een ontwerp van S. de Clercq en E.F. Ehnle in een historiserende, op de Hollandse renaissance en de Um 1800-Bewegung geïnspireerde, architectuur. In het interieur zijn nog veel oorspronkelijke details bewaard gebleven. Op de eerste verdieping bevindt zich de voormalige commissarissenzaal en in de kelder is de oude kluis.

This former bank was built in 1919-1921 after a design by S. de Clercq and E.F. Ehnle. It has a Dutch Renaissance and Um 1800-Bewegung inspired architecture. Many parts of the interior have been preserved. On the first floor, the former commissioner's room can be found. In the cellar is the vault.

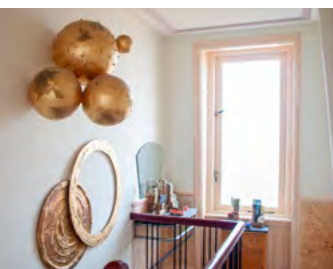
25

SIS JOSIP GALERIE / VML. WOONHUIS

📍 Hoogstraat 9, 2513 AN Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 18.00 uur | Zon. 11.00 - 18.00 uur

🌐 sisjosip.nl

Dit art nouveau-pand is in 1904 gebouwd naar ontwerp van architect Louis de Wolf. De zandstenen gevel heeft op de eerste verdieping vensters die geflankeerd worden door gecanneleerde pilasters met bloemmotieven. Het middenvenster is erkervormig uitgebouwd. Tussen de vensters en in de boogzwikken van de bovenste vensters zijn tegeltableaux aangebracht. Ook in het interieur zijn er nog art nouveau-details te vinden.

This Art Nouveau building was constructed in 1904 to a design by the architect Louis de Wolf. The sandstone facade features windows on the first floor flanked by fluted pilasters with floral motifs. The central window is a bay window. The second floor has arched windows with moulded frames. Tile panels have been installed between the windows and in the spandrels of the upper windows. Art Nouveau details can also be found in the interior.

26

BERLAGE HOTEL / VML. KANTOORGEBOUW

📍 Kerkplein 3, 2513 AZ Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 15.00 uur | Zon. 11.00 - 15.00 uur

🌐 berlagehotel.nl

In 1895 ontwierp Hendrik Petrus Berlage dit kantoorgebouw voor de verzekeringsmaatschappij De Nederlanden van 1845. Het gebouw toont duidelijk de versobering van de architectuur. Het decoratieve ontbrak niet, maar kwam uit de architectuur voort en was niet als los element toegevoegd. Het beeldhouwwerk is van Lambertus Zijl.

In 1895, Hendrik Petrus Berlage designed this office building for the insurance company De Nederlanden van 1845. The building clearly shows the austerity of architecture. The decorative was not lacking, but emerged from the architecture and was not added as a separate element. The sculpture is by Lambertus Zijl.

27

OUD KATHOLIEKE KERK H.H. JACOBUS EN AUGUSTINUS

📍 Juffrouw Idastraat 7, 2513 BE Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur | Zon. 12.00 - 17.00 uur**

🌐 denhaag.oudkatholiek.nl

Deze oorspronkelijke schuilkerk heeft een voor Nederland uitzonderlijk rijk interieur uit 1722. De hele kerk wordt overwelfd door een koef plafond voorzien van stucwerk. Het ontwerp is in de stijl van Daniël Marot. In het barokke hoogaltaar bevindt zich een schilderstuk van de Haagse schilder Mattheus Terwesten. Het stelt de 'Verheerlijking van Christus op de berg Thabor' voor.

This originally hidden church from 1722 is built in the backyard, hidden from view. It has an exceptionally rich plastered interior seldom seen in the Netherlands. The design is in the style of Daniël Marot. The Baroque high altar displays a painting (by The Hague painter Mattheus Terwesten) portraying the Glorification of Christ on Mount Tabor.

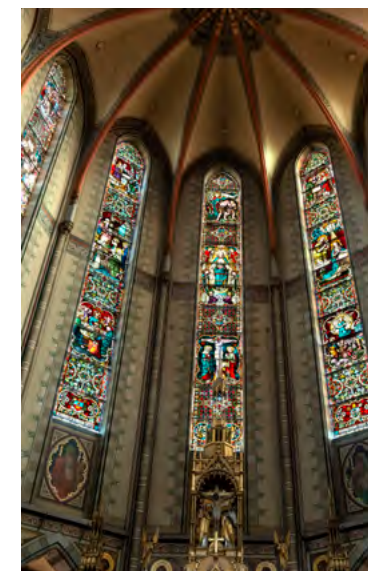
28

ELANDSTRAATKERK - O.L. VROUW ONBEVLEKT ONTVANGEN

📍 Elandstraat 194, 2513 GX Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur**

🌐 rkdenhaag.nl

Dit is één van de grootste neogotische kerken in ons land. Hij is gebouwd door Nicolaas Molenaar in 1891-1892. De kerk met haar twee hoge torens van 72 meter en de galerijen boven de zijbeuken is geïnspireerd op de Franse kathedraal uit de tweede helft van de 12de eeuw. De rijke, schitterende inventaris is geheel bewaard gebleven.

This is one of the largest neo-Gothic churches in the Netherlands. It was built by Nicolaas Molenaar in 1891/1892. With its two 72-meter-tall towers and galleries above the aisles, the architecture was inspired by 12th century French cathedrals. The church's rich collection has been preserved in its entirety, including several statues of holy people dating back to various periods.

29

KONINKLIJK INSTITUUT VAN INGENIEURS (KIVI)

📍 Prinsessegracht 23, 2514 AP Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur**

🖨 kivi.nl/zaalverhuur

Dit patriciërs huis uit 1728 werd in 1919 in gebruik genomen door het Koninklijk Instituut van Ingenieurs. Dit is het enige pand aan de Prinsessegracht waarvan de ingang niet in het midden is geplaatst. In het pand bevinden zich nog veel originele interieurs. Er zijn rijkversierde plafonds, schouwen en wandbespanningen. Ook het originele Lodewijk XIV-stucwerk van het trappenhuis is nog aanwezig.

This patrician house from 1728 was taken into use by the Royal Institute of Engineers in 1919. This is the only building on the Prinsessegracht whose entrance is not centrally located. The building still contains many original interiors. There are richly decorated ceilings, fireplaces, and wall coverings. The original Louis XIV stucco work of the staircase is also still present.

30

RIJKSMUSEUM MEERMANNNO

📍 Prinsessegracht 30, 2514 AP Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 17.00 uur | Zon. 11.00 - 17.00 uur**

🖨 rijksmuseummeermannno.nl

Deze patriciërs woning werd in 1712 gebouwd voor Baron van Westreenen. Na zijn dood werd het een museum voor diens collectie boeken en handschriften. Op de parterre behielden de vertrekken grotendeels hun 18de-eeuwse aankleding. Het grootste deel van de huidige inventaris dateert nog uit de 19de eeuw.

This patrician residence was built in 1712 for Baron van Westreenen. After his death, it became a museum for his collection of books and manuscripts. On the ground floor, the rooms have largely retained their 18th-century furnishings. Most of the current inventory still dates from the 19th century.

DEN HAAG: STAD VAN VREDE, RECHT EN VEERKRACHTIG ERFGOED

Den Haag is het internationale centrum van vrede en recht, waar dagelijks wordt gewerkt aan de bescherming van mensen én hun cultuur. Die missie raakt direct aan erfgoed dat wereldwijd onder druk staat, zeker in conflicten waar cultureel erfgoed bewust wordt aangevallen.

Juist hier, in een stad die zoveel wereldverhalen draagt, zien we hoe belangrijk bescherming is. Den Haag is gevormd door diverse gemeenschappen, waaronder het Indisch erfgoed, dat hier een nieuw thuis vond en een blijvende plek kreeg in de Haagse identiteit.

Als stad van vrede en recht laat Den Haag zien dat erfgoed — waar ter wereld het ook bedreigd wordt — bescherming verdient.

Thema

Foto's:

- 1 Vredespaleis (niet geopend)
- 2 Detail Vredespaleis
- 3 Blauw schildje

THE HAGUE: CITY OF PEACE, JUSTICE AND RESILIENT HERITAGE

The Hague is the international centre for peace and justice, where work is carried out every day to protect people and their culture. This mission is directly linked to heritage that is under pressure worldwide, particularly in conflicts where cultural heritage is deliberately targeted.

It is precisely here, in a city that embodies so many global stories, that we see just how important protection is. The Hague has been shaped by diverse communities, including the Indo-European heritage community, which found a new home here and secured a lasting place in The^Hague's identity.

As a city of peace and justice, The Hague demonstrates that heritage — wherever in the world it may be under threat — deserves protection.

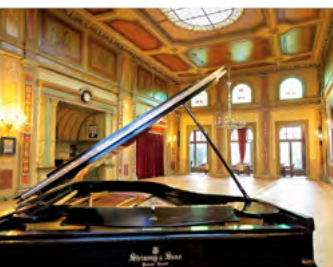
31

SOCIËTEIT DE VEREENIGING

📍 Kazernestraat 38A, 2514 CT Den Haag

🕒 Zat. 10.30 - 16.30 uur | Zon. 11.00 - 16.00 uur

🌐 societeitdevereniging.nl

De sociëteit De Vereniging, bedoeld voor vertegenwoordigers van de gegoede burgerij, is opgericht op 1 mei 1851. De sociëteit is gehuisvest in het voormalige Huis Welgelegen. Voor de bouw van de sociëteitszaal in 1871 en kleinere kamers uitgebroken. De sociëteitszaal is rijk gedecoreerd in een eclectische stijl waarbij de wanden en het plafond zijn voorzien van schilderijen.

The De Vereniging society was founded on 1 May 1851. It was intended for representatives of the wealthy bourgeoisie. The society was housed in the former Huis Welgelegen. For the construction of the hall in 1871, a number of smaller rooms were broken up. The auditorium is richly decorated in an eclectic style with ornamental and figurative paintings on the walls and ceiling.

32

'S-GRAVENHAAGSCHE STADSRIJSCHOOL

📍 Kazernestraat 50, 2514 CV Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

🌐 stadsrijschool.nl

De Stadsrijschool is gebouwd aan het oorspronkelijk koetshuis van huis 'Huguetan' aan het Lange Voorhout. In 1806 gaf Lodewijk Napoleon opdracht deze burgerrijsschool te bouwen. Het is het oudste manegegebouw van Nederland. De manege is een rechthoekige hoge ruimte met oorspronkelijk een houten bekapping, die in 1884 vervangen werd door een moderne ijzeren overkapping bestaande uit Polonceaupanten.

This riding school was built on the original coach house of house 'Huguetan' on Lange Voorhout. In 1806, Louis Napoleon ordered the construction of this civilian riding school. It is the oldest riding school building in the Netherlands. The riding school is a rectangular high space with originally a wooden covering, which was replaced in 1884 by a modern iron roof consisting of Polonceau trusses.

33

HUIS HUGUETAN - TIJDELIJK ONDERKOMEN EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

📍 Lange Voorhout 34 (toegang Kazernestraat 52), 2514 CV Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.30 uur

🌐 eerstekamer.nl

Het pand is oorspronkelijk gebouwd in 1734 als stadspaleis voor Adrienne-Marguerite Huguetan naar ontwerp van Daniël Marot in Lodewijk XIV-stijl. In 1761 werd het pand aan de linker- en rechterzijde uitgebreid door Pieter de Swart. Het zeldzame interieur is grotendeels nog 18de-eeuws met tal van stucplafonds, schouwen en wandafwerkingen van Daniël Marot.

The building was originally built in 1734 as a city palace for Adrienne-Marguerite Huguetan, designed by Daniel Marot in Louis XIV style. In 1761, the building was extended on the left and right by Pieter de Swart. The rare interior is still largely 18th-century with numerous stucco ceilings, fireplaces and wall hangings designed by Daniël Marot.

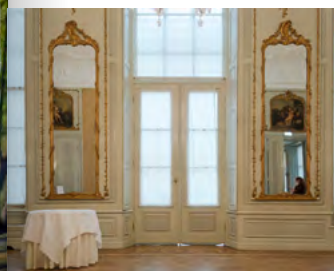
34

PULCHRI STUDIO

📍 Lange Voorhout 15, 2514 EA Den Haag

🕒 Zat. 12.00 - 17.00 uur | Zon. 12.00 - 17.00 uur

🌐 pulchri.nl

Dit voormalige woonhuis bestaat uit meerdere panden die in de 17de en 18de eeuw zijn samengevoegd en uitgebreid. Rond 1760 werd op de begane grond de balzaal met antichambre toegevoegd, rijkversierd in Louis xv-stijl (rococo). Het is een van de grootste 18de-eeuwse zalen in een Nederlands woonhuis. In 1898 werd het pand aangekocht door het Schilderkundig genootschap Pulchri Studio.

This former residence is made up of several properties that were combined and expanded during the 17th and 18th century. The ballroom on the ground floor was added around 1760. Richly decorated in Louis XV style, it is one of the largest 18th century rooms in a Dutch residence. In 1898, the Pulchri Studio Artists' Society moved into the building.

35

KLOOSTERKERK

📍 Lange Voorhout 2, 2514 ED Den Haag

🕒 Zat. 12.00 - 16.00 uur | Zon. 12.00 - 16.00 uur

🌐 kloosterkerk.nl

Deze laatgotische kerk uit 1400 diende vóór de Reformatie als kloosterkerk voor de Dominicaner paters. In 1588 werd de kerk een paardenstal en in 1589 werd zij ingericht als kanongietery voor de Staten van Holland en West-Friesland. De kerk was toen ook opslagplaats voor munitie. In 1617 werd het gebouw door de contra-remonstranten weer in gebruik genomen als kerk.

This late-Gothic church from 1400 served before the Reformation as an abbey for the Dominican priests. In 1588, the church was used for stabling horses and in 1589 it was remodelled as a canon foundry for the States of Holland and West-Friesland. Furthermore, it was used as a storage place for ammunition. In 1617, the building was once again used as a church, this time by Counter-Remonstrates.

36

HOTEL DES INDES

📍 Lange Voorhout 54-56, 2514 EG Den Haag

🕒 Zaterdag en zondag alleen op inschrijving via hoteldesindes.nl
Saturday and Sunday registration is required via hoteldesindes.nl

🌐 hoteldesindes.nl

❗ Vanwege verwachte belangstelling, vooraf gratis tickets reserveren vanaf 18 augustus via hoteldesindes.nl

❗ Due to expected interest and security requirements, free tickets must be booked in advance from 18 August via hoteldesindes.nl

Dit voormalige stadspaleis van architect Roodenburg werd in 1858 gebouwd voor Baron van Bienen. Het gebouw in Lodewijk XVI-stijl werd in 1881 een hotel. Met de naam, 'Des Indes', mikte de directie bewust op gasten uit Nederlands-Indië. In 1902 werd de koetspoort als vestibule ingericht en de open binnenplaats overdekt. In 1931 werd een extra verdieping toegevoegd.

This former city palace by architect Roodenburg was built in 1858 for Baron van Bienen. The Louis XVI-style building became a hotel in 1881. With the name, 'Des Indes', the management deliberately aimed at guests from the Dutch East Indies. In 1902, the carriage entrance was converted into a vestibule and the open courtyard was covered. An extra floor was added in 1931.

37

KANSELARIJ VAN DE JOHANNITER ORDE IN NEDERLAND

📍 Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag

🕒 **Zat. alleen op inschrijving via mailadres kanselier@johanniter.nl**
Sat. by registration only via the email address

🌐 johanniter.nl/orde

📌 beperkte plekken beschikbaar | *limited places available*

Deze voormalige patricische stadswoning dateert uit 1776. De gevel in Lodewijk XVI-stijl, is gebouwd op een hardstenen plint en een rijk gedecoreerde middentravee. Het werd bewoond door bestuurlijke en adellijke elites, kunstenaars en personen uit hofkringen. Sinds 1966 is het pand in gebruik bij de Johanniter Orde in Nederland (een protestants-christelijke ridderorde gericht op liefdadigheid). Het pand heeft nog een zeer rijk gedecoreerd interieur.

This former patrician townhouse dates from 1776. The facade, in the Louis XVI style, is built on a bluestone plinth and features a richly decorated central bay. It was inhabited by administrative and aristocratic elites, artists and members of the court. Since 1966, the building has been used by the Order of St John in the Netherlands (a Protestant Christian order of knights dedicated to charity). The building still boasts a very richly decorated interior.

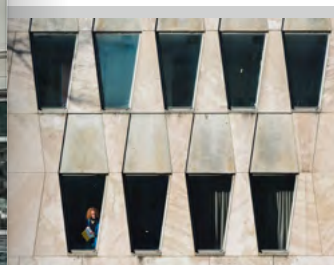
38

WEST DEN HAAG / VML. AMERIKAANSE AMBASSADE

📍 Lange Voorhout 102, 2514 EA Den Haag

🕒 **Zat. 12.00 - 18.00 uur | Zon. 12.00 - 18.00 uur**

🌐 westdenhaag.nl

De voormalige Amerikaanse ambassade staat op de locatie van het hotel Paulez, dat bij een bombardement in 1945 werd verwoest. De ambassade is tussen 1957 en 1959 gebouwd, naar ontwerp van de Amerikaanse architect Marcel Breuer. De bouwmassa sluit aan bij de omgeving, maar het gebouw heeft echter een moderne, abstracte gevel die in sterk contrast staat met de overige bebouwing.

The former American embassy is situated at the location of the hotel Paulez, which was destroyed in a bombing in 1945. The embassy was built between 1957 and 1959, designed by the American architect Marcel Breuer. The building mass is in keeping with the surroundings, but the building has a modern, abstract facade that contrasts with the other buildings.

39

RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK

📍 Kneuterdijk 1, 2514 EM Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

🌐 rechtspraak.nl

Het forse hoekpand is tussen 1920-1924 gebouwd als kantoor voor de Nederlandsche Handelsmaatschappij. Het ontwerp in neorenaissance-stijl is van de gebroeders Van Nieukerken, die teruggrepen naar traditionele bouwstijlen en zorgvuldige detaillering. Het interieur bevat onder meer een vestibule met trap en een imposante lokethal, alles uitgevoerd in marmer en kostbare houtsoorten in neo-Lodewijk XIV-stijl.

The substantial corner building was built between 1920-1924 as offices for the Nederlandsche Handelsmaatschappij. The neo-Renaissance-style design was by the Van Nieukerken brothers, who reverted to traditional building styles and meticulous detailing. The interior includes a vestibule with staircase and an impressive counter hall, all executed in marble and precious woods in neo-Lodewijk XIV style.

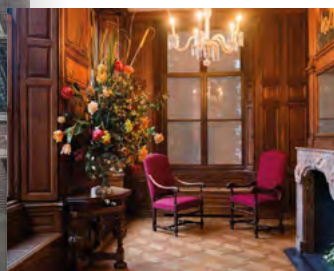
40

JOHAN DE WITTHUIS

📍 Kneuterdijk 6, 2514 EN Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

🌐 rijksvastgoedbedrijf.nl/onderwerpen/g/grafelijke-zalen-johan-de-witthuis

Dit woonhuis is in 1655 gebouwd in Hollands classicistische stijl. Johan de Witt, raadspensionaris van Holland, woonde hier de laatste drie jaar van zijn leven. Er volgen vele bewoners en verbouwingen. Zo werden het bordes en het Franse balkon, en in het interieur de fabeldecoraties en het Chinese kabinet later toegevoegd. In 1874 gaat de zoon van Willem III, Prins Alexander, er wonen.

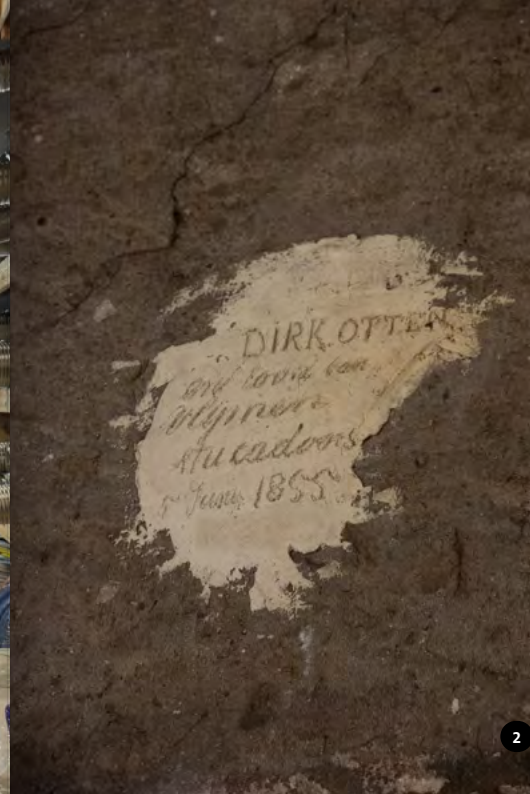
This residence was built in 1655 in Dutch Classicist style. Johan de Witt, council pensionary of Holland, lived here for the last three years of his life. Many occupants and renovations followed. For instance, the landing and the French balcony, and in the interior the fable decorations and the Chinese cabinet were added later. In 1874, William III's son, Prince Alexander, moved in.

TEKORT AAN VAKMANSCHAP: EEN STILLE RESTAURATIECRISIS

Onze monumenten hebben deskundige handen nodig — maar juist daaraan is groot tekort. De restauratiesector mist jaarlijks honderden goed opgeleide vakmensen, van ambachtslieden tot restauratiespecialisten. Dit structurele personeelstekort vormt een stille crisis die de toekomst van ons erfgoed direct raakt.

Het rapport 'Samen, anders kan het niet' van stichting ERM (december 2025) waarschuwt dat zonder nieuwe generaties vakmensen restauraties vertragen en waardevolle kennis verloren dreigt te gaan. Investeren in opleiding en ambacht is daarom essentieel om onze monumenten te blijven beschermen.

Foto's:

- 1 Veenkade 33
- 2 Westeinde 31
- 3 Raamstraat 53
- 4 Raamstraat 55

SKILLS SHORTAGE: A SILENT CRISIS IN RESTORATION

Our historic buildings need expert hands — but it is precisely these that are in short supply. Every year, the restoration sector faces a shortage of hundreds of well-trained professionals, from craftspeople to restoration specialists. This structural staff shortage constitutes a silent crisis that directly affects the future of our heritage.

The report 'Together, there is no other way' by the ERM Foundation (December 2025) warns that without new generations of skilled workers, restoration work will slow down and valuable knowledge is at risk of being lost. Investing in training and craftsmanship is therefore essential to continue protecting our heritage sites.

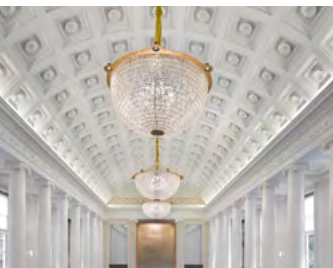
41

RAAD VAN STATE / PALEIS KNEUTERDIJK

📍 Kneuterdijk 20, 2514 EN Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 16.30 uur**

🌐 raadvanstate.nl

Paleis Kneuterdijk, is tussen 1720 en 1730 gebouwd voor de familie Van Wassenaer Obdam naar ontwerp van Daniël Marot in Lodewijk XI- stijl. In 1816 is het aangekocht door Koning Willem I voor zijn zoon, de latere Koning Willem II. Deze liet onder andere de neoclassicistische balzaal bouwen. In 1840 voegde hij aan de achterzijde ook de Gotische zaal toe.

This palace was built between 1720 and 1730 for the Van Wassenaer Obdam family. It was based on a Louis XI-style design by Daniël Marot. In 1816, it was purchased by King Willem I for his son Willem II (the future King). He asked for the neo-Classical ballroom to be built. In order to provide a fitting home for his collection of paintings, in 1840 he built the Gothic Hall at the back of the building.

42

WAAELSE KERK DEN HAAG

📍 Noordeinde 25, 2514 GB Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur | Zon. 12.00 - 17.00 uur**

🌐 waalsekerkdenhaag.nl

In 1591 kreeg Den Haag in de Hofkapel op het Binnenhof een eigen Waalse Kerk. In 1806 verhuisde de Waalse gemeente met de preekstoel, banken en het doophek naar het Noordeinde. De kerk is een sober gebouw met ronde ramen en een gestucte plafond. Het orgel uit 1885 werd gebouwd door Cavaillé-Coll, ook bekend van de Notre-Dame van Parijs.

In 1591, The Hague got its own Walloon Church in the Hofkapel on the Binnenhof. In 1806, the Walloon congregation moved to Noordeinde with the pulpit, pews and baptismal railing. The church is an austere building with round windows and plastered ceiling. The 1885 organ was built by Cavaillé-Coll, also known from Notre-Dame of Paris.

43

DOOPSGEZINDE KERK - PALEISKERK

📍 Paleisstraat 8, 2514 JA Den Haag

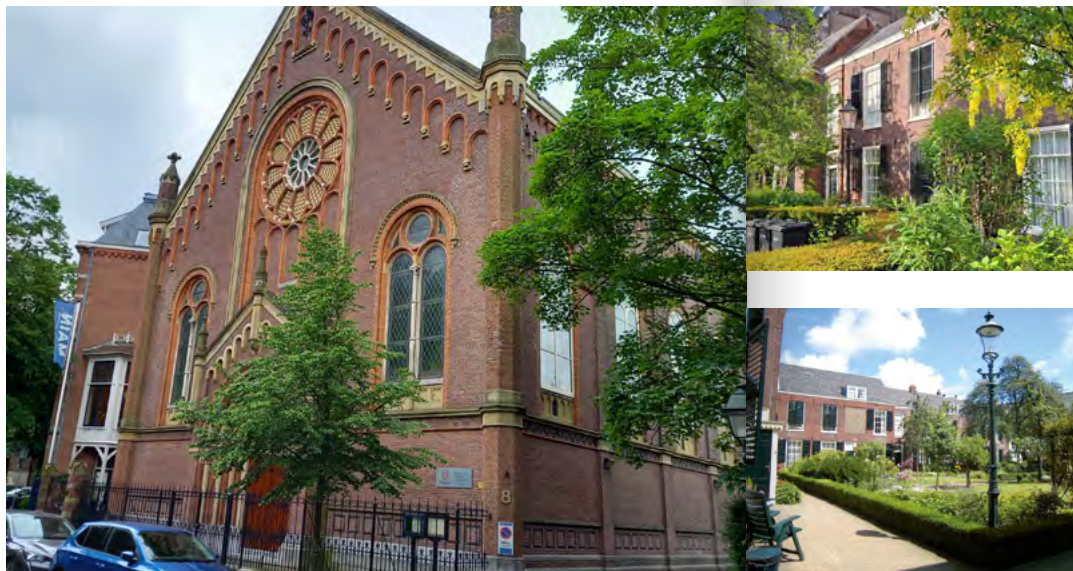
🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur**

🌐 dgdenhaag.nl

De Doopsgezinde Kerk is gebouwd in 1885-1886 naar ontwerp van architect Klaas Stoffels in neo-romaanse stijl. Het is een zeldzaam voorbeeld van deze stijl in de kerkelijke bouwkunst. Kenmerkend zijn het roosvenster in de voor-gevel, de klimmende boogfriezen en de vensters met ronde bogen. Het gebogen houten plafond in de kerkzaal is geïnspireerd op de late gotiek.

The Mennonite Church was built in 1885-1886 to a design by architect Klaas Stoffels in neo-Romanesque style. It is a rare example of this style in church architecture. Characteristic features are the rose window in the facade, climbing arched friezes and windows with round arches. The curved wooden ceiling in the church hall is inspired by late Gothic style.

44

HOFJE RUSTHOF

📍 Parkstraat 41 - 61, 2514 JD Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 16.00 uur | Zon. 11.00 - 16.00 uur**

🌐 hofjerusthof.nl

De Rusthof werd in 1831 gesticht door Elisabeth Groen van Prinsterer – van de Hoop. Het was oorspronkelijk bestemd voor rustende hervormde minder vermogende vrouwen. Het hofje oogt aan de straatkant zeer bescheiden. Achter de entree-deur loopt een lange gang tussen de huizen door naar de binnentuin.

The Rusthof was founded in 1831 by Mrs Elisabeth Groen van Prinsterer-van den Hoop. It was originally intended as a home for retired and less affluent Protestant women. When viewed from the street, this almshouse looks rather unpretentious compared to other almshouses in the city. Behind the entrance door is a long hallway that connects the houses with courtyard.

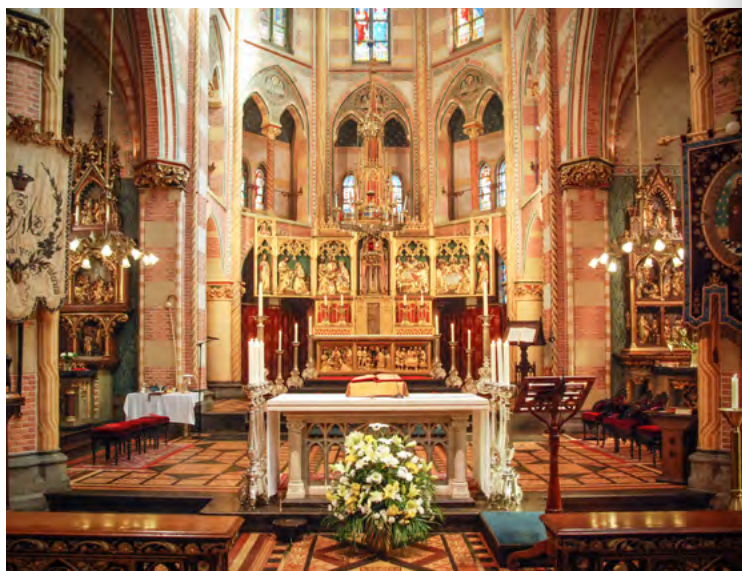
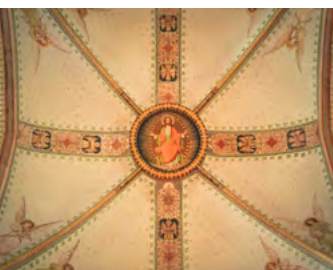
45

R.K. KERK HEILIGE JACOBUS DE MEERDERE

📍 Parkstraat 65A, 2514 JE Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 16.00 uur | Zon. 13.00 - 16.00 uur**

🌐 rkdenhaag.nl/gg/heiligejacobus

Deze neogotische kerk uit 1875-1878 is het enige werk van de beroemde P.J.H. Cuypers in Den Haag. Cuypers was geïnspireerd door de vroege Franse gotiek en de late gotiek van het Rijnland. De kerk is ontworpen als 'Gesamtkunstwerk': de polychromie, de beglazing, de tegelvloeren, de heiligenbeelden en het meubilair zijn uitgevoerd naar Cuypers' zijn atelier.

This neo-Gothic church from 1875 and 1878 is the only building in The Hague built by the famous P.J.H. Cuypers. He was inspired by early French gothic and by late Rijnland gothic. The church was designed as a 'Gesamtkunstwerk'; the polychrome elements, glazing, tile floors, statues of saints, and furniture were all designed by Cuypers at his studio.

46

ITALIAANSE RESIDENTIE

📍 Sophialaan 1, 2514 JP Den Haag

🕒 **Alleen op inschrijving via monumentenzorgdenhaag.nl
By reservation only via monumentenzorgdenhaag.nl**

🌐 amblaja.esteri.it

Deze monumentale villa uit 1873 is al meer dan een eeuw de residentie van de ambassadeur van Italië. Het is daarmee een van de oudste diplomatieke residenties in Nederland. De villa is in eclectische stijl gebouwd met motieven ontleend aan de Lodewijk XIV-stijl. De entreepartij geeft toegang tot de bel-etage die bestaat uit vier ruime statievertrekken: De Delfts Kamer, de Roze Kamer, de Gele Kamer en de Eetkamer.

This monumental villa, dating from 1873, has been the residence of the Italian Ambassador for over a century. It is therefore one of the oldest diplomatic residences in the Netherlands. The villa was built in an eclectic style, with motifs drawn from the Louis XIV style. The entrance hall leads to the bel-etage, which consists of four spacious state rooms: the Delft Room, the Pink Room, the Yellow Room and the Dining Room.

47

DE MESDAG COLLECTIE

📍 Laan van Meerdervoort 7F, 2517 AB Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 17.00 uur | Zon. 10.00 - 17.00 uur

💻 demesdagcollectie.nl

Het voormalige woonhuis van het schildersechtpaar Mesdag is gebouwd in 1886-1887 in eclectische stijl naar ontwerp van H. van Jaarsveld. Het ligt ver achter de rooilijn van de overige bebouwing. Het deels gaaf bewaard gebleven interieur is afgestemd op de museale functie. In het museum kan kennisgemaakt worden met een 'voorbeeld van een deftig en (...) merkwaardig schildersmilieu'.

The former residence of the painter couple Mesdag was built in 1886-1887 in an eclectic style designed by H. van Jaarsveld. It lies far behind the building line of the other buildings. The well-preserved interior is tailored to its museum function. In the museum, one can become acquainted with an 'example of a distinguished and (...) remarkable painting milieu'.

48

MARANATHAKERK

📍 2de Sweelickstraat 156, 2517 HB Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

💻 maranathakerkdenhaag.nl

De Maranathakerk uit 1949 bevindt zich in het 'Sperrgebiet' van de 'Atlantikwall'. Met internationale steun zijn na de bevrijding in Duitsland enkele tientallen noodkerken vervaardigd. Eén van de prototypes daarvan is in Den Haag terechtgekomen. De kerk was een gift van de Zwitserse protestantse kerken, spanten, ramen en deuren waren vervaardigd in Zürich en werden per trein naar Nederland getransporteerd.

The 1949 Maranatha church is located in the 'Sperrgebiet' of the 'Atlantic Wall'. With international support, several dozen temporary churches were manufactured in Germany after the liberation. One of the prototypes ended up in The Hague. The church was a gift from the Swiss Protestant churches, trusses, windows and doors were made in Zurich and were transported to the Netherlands by train.

49

NOORDERKERK

📍 Schuytstraat 11, 2517 XB Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur**

💻 noorderkerkdenhaag.nl

Dit kerkgebouw uit 1906 van architect J.C. Wentink is gebouwd in neoromaanse stijl. Het bakstenen gebouw heeft aan de straat een hoge topgevel, waarin twee rondboogvensters en een groot roosvenster zitten. De hoge toren heeft een neoromaanse spits. In het witgepleisterde interieur springen de rondboogvensters met gebrandschilderde ramen in het oog.

This church was designed by architect J.C. Wentink in a neo-Romanesque style. The brick building has a high-top gable on the street side, with two round arched windows, and a large rose window. The tall tower includes a neo-Romanesque spire. The white-plastered interior includes the round-arched windows in stained glass. The room is covered by wooden barrel vaults.

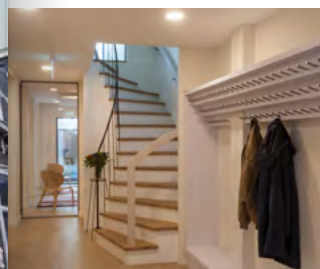
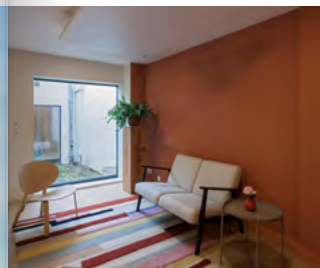
50

SCHOOL VAN HET GOUDEN ROZENKRUIS

📍 Bazarstraat 20, 2518 AJ Den Haag

🕒 **Zon. 11.00 - 16.30 uur**

💻 rozenkruis.nl

In dit laat -19de-eeuwse voormalige woonhuis is de School van het Gouden Rozenkruis gevestigd. Hier worden lezingen en bezinningsbijeenkomsten gegeven van het Gouden Rozenkruis. Het is een van de centrumgebouwen van een heel netwerk in Nederland en daarbuiten. Het Lectorium Rosicrucianum werd in 1946 officieel opgericht als internationale geesteschool. Rond de eeuwwisseling was hier een dansschool.

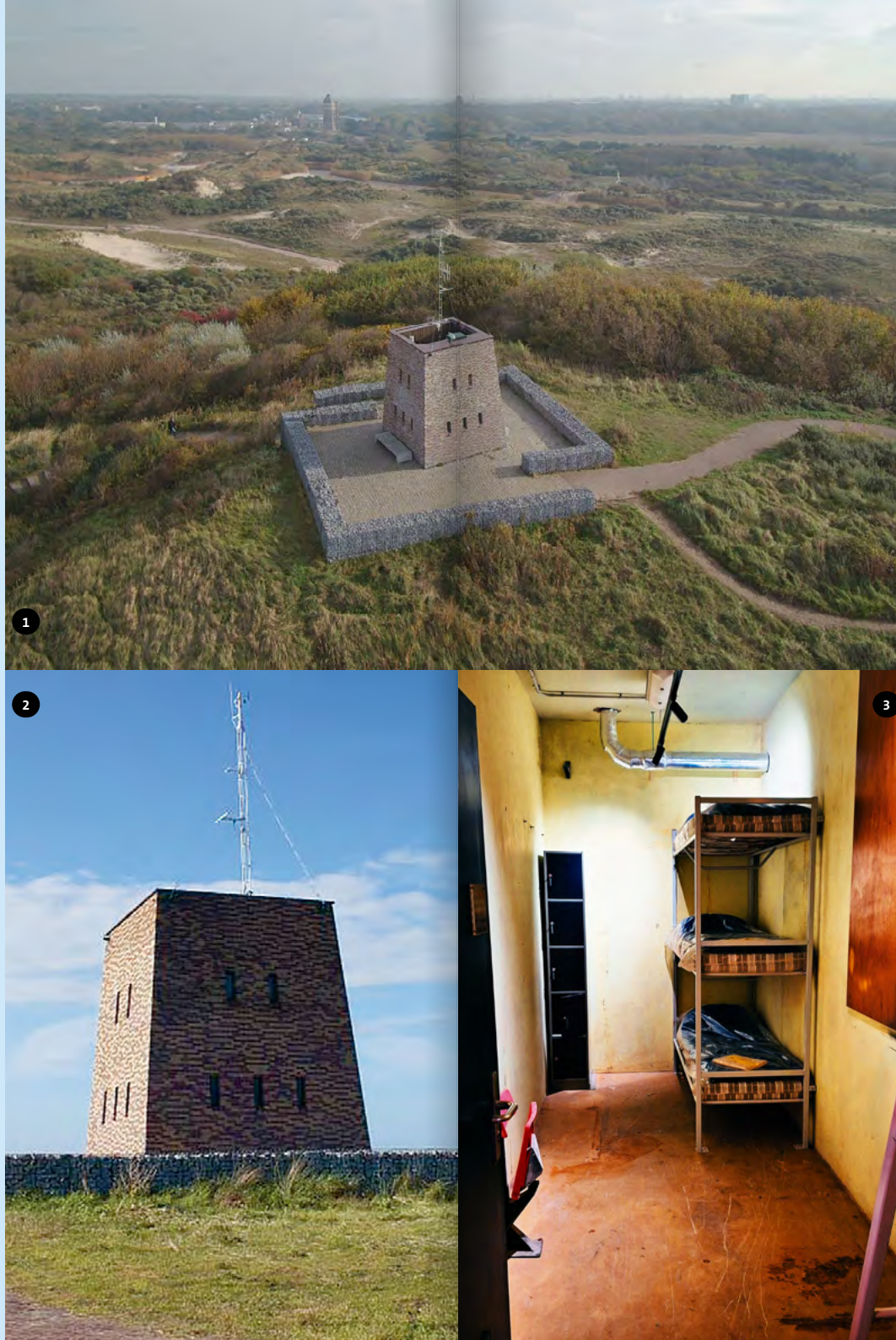
This late 19th-century former residence is home to the School of the Golden Rosycross. Here, lectures and contemplative gatherings organised by the Golden Rosycross are held. It is one of the central buildings within a wider network in the Netherlands and beyond. The Lectorium Rosicrucianum was officially founded in 1946 as an international spiritual school. Around the turn of the century, it housed a dance school.

KOUDE OORLOG IN DEN HAAG: STILLE SPOREN IN DE STAD

Den Haag draagt nog altijd zichtbare sporen van de Koude Oorlog. In de duinen bij Scheveningen liggen bunkers en commandoposten verscholen, gebouwd voor een tijd van dreiging en paraatheid. In Scheveningen staat ook een luchtwachttoeren. In de stad zelf herinneren voormalige schuilkelders en strategisch geplaatste overheidsgebouwen aan een periode waarin veiligheid en geheimhouding centraal stonden.

Als internationale stad van vrede en recht speelde Den Haag een bijzondere rol: hier werd niet alleen verdedigd, maar ook diplomatie bedreven. De overblijfselen van die tijd maken de Koude Oorlog tastbaar — en laten zien hoe de stad altijd tussen spanning en vrede heeft gemanoeuvreed.

Thema

Foto's:

- 1 - 2 Luchtwachttoeren, Zwarte Pad (niet geopend)
- 3 Bunkerinterieur

THE COLD WAR IN THE HAGUE: SILENT TRACES IN THE CITY

The Hague still bears visible traces of the Cold War. Hidden in the dunes near Scheveningen are bunkers and command posts, built for a time of threat and readiness. There is also an air-traffic control tower in Scheveningen. In the city itself, former air-raid shelters and strategically placed government buildings serve as reminders of a period in which security and secrecy were paramount.

As an international city of peace and justice, The Hague played a special role: here, not only was the city defended, but diplomacy was also conducted. The remnants of that era make the Cold War tangible — and show how the city has always manoeuvred between tension and peace.

51

SOEFICENTRUM / VML. KOPSTATION

📍 Anna Paulownastraat 78, 2518 BJ Den Haag

🕒 Zon. 9.00 - 17.00 uur

💻 soefi.nl/centra/soeficentrum-den-haag

Het Soeficentrum in Den Haag is gevestigd in het voormalige kopstation van het stoomtram-netwerk van de Hollandsche IJzeren Stoomtram Maatschappij (H.I.J.S.M) uit 1886. Het tracé van de lijn is geheel verdwenen. Vanaf het station aan de Anna Paulownastraat kon men per stoomtram naar Scheveningen of naar Hollands Spoor reizen. De exploitatie van de lijn werd in 1915 gestaakt.

The Sufi Centre in The Hague is located in the former head-end station of the 1886 Hollandsche IJzeren Stoomtram Maatschappij (H.I.J.S.M) steam tram network. The line's tracks have completely disappeared. From the station on Anna Paulownastraat, one could travel by steam tram to Scheveningen or to Hollands Spoor. Operation of the line ceased in 1915.

Beperkt toegankelijk voor minder validen - alleen grote zaal begane grond.

52

NATIONAAL SCHAAKGEBOUW

📍 Van Speijkstraat 1, 2518 EV Den Haag

🕒 Zon. 12.00 - 18.00 uur

💻 dd1852.nl

Van Speijkstraat 1 is gebouwd in 1881. In de jaren 20 van de vorige eeuw kreeg het zijn huidige functie als schaaksociëteit en clubgebouw voor het Koninklijk Schaakgenootschap Discendo Discimus (DD). Deze vereniging werd opgericht in 1852 en is daarmee een van de oudste schaakclubs in de wereld. Van 1924 tot 1946 was dit ook het kantoor van de wereld-schaakbond (FIDE).

Van Speijkstraat 1 was built in 1881. In the 1920s, it gained its current function as a chess society and clubhouse for the Royal Chess Society Discendo Discimus (DD). This society was founded in 1852, making it one of the oldest chess clubs in the world. From 1924 to 1946, it was also the office of the World Chess Federation (FIDE).

53

SHIE

stichting haags industrieel erfgoed

HOOFDCENTRALE HAAGSE GEMEENTELIJKE TELEFOONDIENT

📍 De Constant Rebecquestraat 55, 2518 RC Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 16.00 uur**

💻 shie.nl

- 📍 Rondleidingen om het half uur door Stichting Haags Industrieel Erfgoed (SHIE)
- 📍 *Guided tours every half hour by the Hague Industrial Heritage Foundation (SHIE)*

Door de groeiende vraag naar telefoonaansluitingen werd in 1937 een conceptplan gemaakt voor dit gebouw. Na de oorlog werd tussen 1951 en 1955 het gewijzigde plan gerealiseerd. In het gebouw met twee vleugels werden vier zalen van 1.000 m² voor telefooncentrales gebouwd. Bijzonder zijn de kunstuitingen van diverse beeldende kunstenaars in het interieur en aan de buitengevels.

Due to the growing demand for telephone connections, a draft plan for this building was drawn up in 1937. After the war, between 1951 and 1955, the revised plan was built. The two-winged building houses four 1,000 m² halls for telephone exchanges. Of particular note are the works of art by various visual artists featured in the interior and exterior.

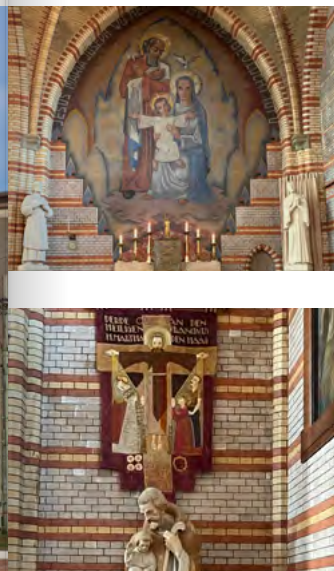
54

R.K. HEILIGE MARTHA KERK

📍 Hoefkade 623, 2525 LC Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur**

💻 rkdenhaag.nl/willibrord

Deze aan drie zijden vrijstaande kerk uit 1908/1909 is in neogotische stijl gebouwd naar een ontwerp van N. Molenaar sr. In 1924 zijn de eindtravee van het schip en de toren toegevoegd door zijn zoon N. Molenaar jr. Het interieur van de kerk is geïnspireerd op het schip van de Grote- of Sint Jacobskerk in Den Haag. De tongewelven zijn met decoratieve schilderijen versierd.

This three-sided freestanding church was built in a neo-Gothic style in 1908 and 1909. It was based on the design by N. Molenaar Sr. In 1924, his son N. Molenaar Jr., added the end bay of the nave and the tower. The interior of the church is inspired by the nave of the Grote of Sint-Jacobskerk in The Hague. The barrel vaults are decorated with ornamental paintings.

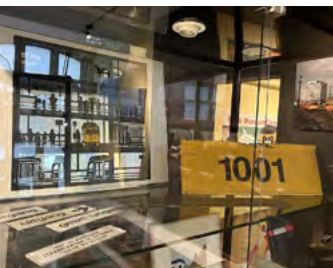
55

HAAGS OPENBAAR VERVOER MUSEUM

📍 Parallelweg 224, 2525 NL Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 17.00 uur | Zon. 11.00 - 17.00 uur**

💻 hovm.nl

Het Haags Openbaar Vervoer Museum is gehuisvest in een oude tramremise naar ontwerp van A.A. Schadee. Van 1906 tot 1983 heeft de remise dienst gedaan voor de HTM. In 1983 is hij vervangen door de nieuwe remise aan de Meppelweg. Vanaf dat moment zijn de historische trams hier gestald.

The Haags Openbaar Vervoer Museum (The Hague public transport museum) is located in an old tram depot designed by A.A. Schadee. From 1906 to 1983, the depot was used by the HTM (Hague Tramway Company). In 1983, it was replaced by a new depot on the Meppelweg. From that moment on, historical trams are stored here.

56

STADSBOERDERIJ OP DEN DIJK

📍 Bovendijk 141 - 143, 2548 AX Den Haag

🕒 **Zat. 10.30 - 15.30 uur | Zon. 10.30 - 15.30 uur**

💻 denhaag.nl/stadsboerderijen

Deze boerderij heette vroeger de 'Schoutswoning'. De geschiedenis van de boerderij gaat terug tot ver in de middeleeuwen. De polder waarin de boerderij ligt behoorde van oudsher tot het dorp Wateringen. Voor zover bekend is dit de vroegste plaats in Wateringen waar op gebouwd is. Al in de eerste helft van de 13de eeuw stond hier een versterkte woning, 'Huys uten Hoecke'.

This farm used to be called the 'Schoutswoning'. The history of the farmhouse goes back far into the Middle Ages. The polder in which the farm is situated belonged to the village of Wateringen from way back. This is probably the earliest place in Wateringen that was built on. Already in the first half of the 13th century there was a fortified house here, 'Huys uten Hoecke'.

57

HEILIGE PASTOOR VAN ARSKERK

📍 Aaltje Noorderwierstraat 6, 2551 GA Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 17.00 uur | Zon. 12.00 - 16.00 uur

🌐 rkparochiedevierevangelisten.nl/pastoor-van-ars

Deze uit grijze betonsteen opgetrokken kerk, een ontwerp uit 1966 van Aldo van Eyck, is uniek in Nederland. De kerk bestaat uit twee hoofdelementen: een gesloten driehoek met daarin een lage kerkruimte en een hoge dwarsruimte: de 'Via Sacra' met twee kapellen. In het interieur is herhaaldelijk een cirkelmotief terug te vinden.

Constructed of grey concrete blocks, this church was designed in 1966 by Aldo van Eyck. The design is particularly unique among buildings in the Netherlands. The church consists of two main elements: a triangle containing a low-lying area, and a higher placed diagonal element, a 'Via Sacra' with two small chapels. The interior repeatedly features a circle motif.

58

ONZE LIEVE VROUW HEMELVAARTKERK

📍 Loosduinse Hoofdstraat 4, 2552 AJ Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

🌐 rkparochiedevierevangelisten.nl

Deze neogotische kerk met haar hoge toren is gebouwd in 1881 naar ontwerp van E. J. Margry. Het interieur is zoveel mogelijk teruggebracht naar de oorspronkelijke staat. De kruiswegstaties en de gebrandschilderde ramen in de transepten zijn uit de bouwtijd. De kerk is nog steeds een markant herkenningspunt aan de rand van de oude dorpskern van Loosduinen.

This neo-Gothic church with its tall tower was built in 1881 to the design of E. J. Margry. The interior was restored to its original state. The Stations of the Cross and the stained-glass windows in the transepts are from the construction period. The church is still a striking landmark on the edge of the old village centre of Loosduinen.

59

HET LOOSDUINSE MUSEUM “DE KORENSCHUUR”

📍 Margareta van Hennebergweg 2A, 2552 BA Den Haag

🕒 **Zat. 12.00 - 16.00 uur**

💻 loosduinsmuseum.nl

Het Loosduins Museum is gevestigd in de meer dan 125 jaar oude Korenschuur uit 1895 die vroeger bij de molen behoorde. Deze werd gebruikt voor het aggregaat, zodat ook bij weinig of geen wind de molen toch werd aangedreven, om het koren te kunnen malen. Ook het meel werd hier opgeslagen. Op de bovenverdieping is een permanente tentoonstelling die de ontstaansgeschiedenis van het tuindersdorp Loosduinen weergeeft.

The Loosduins Museum is housed in the more than 125 year old Corn Barn from 1895 that used to belong to the mill. It was used for the aggregate, so that even with little or no wind the mill was still powered, in order to grind the corn. The flour was also stored here.

On the top floor, there is a permanent exhibition that traces the history of the horticultural village of Loosduinen.

60

MOLEN DE KORENAER

📍 Margareta van Hennebergweg 4, 2552 BA Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 16.00 uur**

💻 molendekorenaer.nl

Deze molen is van oorsprong één van de oudste korenmolens van Nederland. In 1595 schonk Prins Maurits een nieuw te bouwen molen aan de bevolking van Loosduinen. Toen de 'Maurits-molen' werd gebouwd, was deze geheel van hout. In 1720 woedde een zware storm waarbij het houten bovengedeelte vernield werd. De herbouw werd meteen ter hand genomen.

This was originally one of the oldest corn mills in the Netherlands. In 1595, Prince Maurits gifted a new, yet-to-be-built mill to the people of Loosduinen. When the 'Maurits Mill' was built, it was completely constructed of wood. The wooden upper section of the mill was almost entirely destroyed by a storm in 1720. Large-scale renovations immediately took place.

Foto's:

- 1 Transformatie van het voormalige ministerie Infrastructuur en Milieu daarvoor KLM gebouw) naar woningen aan de Plesmanweg (niet geopend)
- 2 Transformatie van voormalige Pander meubelfabriek naar woningen

TRANSFORMATIE VAN MONUMENTEN

Het herbestemmen van monumenten geeft historische gebouwen een nieuw leven.

Door ze een passende, eigentijdse functie te geven, blijven hun verhalen zichtbaar én blijven ze duurzaam behouden. Vaak is zo'n nieuwe bestemming zelfs de enige kans voor een monument om te blijven bestaan.

Met creativiteit en respect voor de oorspronkelijke kwaliteiten ontstaat een plaats waar verleden en toekomst elkaar versterken. Zo blijven monumenten betekenisvolle ankerpunten binnen de stad van morgen.

TRANSFORMATION OF LISTED BUILDINGS

The repurposing of listed buildings breathes new life into historic structures.

By giving them a suitable, contemporary function, their stories remain visible and they are preserved for the long term. Often, such a new use is the only chance a listed building has of continuing to exist.

With creativity and respect for their original qualities, a space is created where the past and the future reinforce one another. In this way, heritage buildings remain meaningful anchor points within the city of tomorrow.

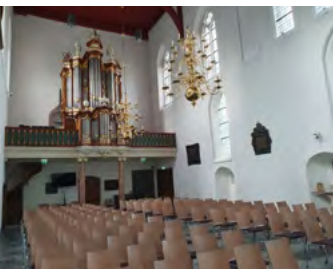
61

ABDIJKERK

📍 Willem III straat 40, 2552 BS Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 16.00 uur**

💻 abdijskerk.nl

In het centrum van Oud-Loosduinen is omstreeks 1230 door Machteld van Brabant en haar gemaal graaf Floris IV een Cisterciënzer nonnenklooster gesticht, waarvan de Abdijskerk het laatste overblijfsel is. De kerk is een fraai voorbeeld van de Scheldegotiek. Kenmerkend voor deze vroeg-gotische stijl zijn de smalle lancetvensters.

This medieval abbey church was built in the centre of Oud-Loosduinen and was officially founded in 1230 by Machteld van Brabant and her consort Count Floris IV. It was originally meant as a Cistercian convent. The only remaining trace of this convent is the abbey. The abbey church is an excellent example of Schelde Gothic. The narrow lancet windows are characteristic of this early-Gothic style.

62

HISTORISCHE BUITENPLAATS OCKENBURGH

📍 Monsterseweg 4, 2553 RL Den Haag

🕒 **Zon. 11.00 - 16.00 uur**

💻 villaockenburgh.nl

Dit van oorsprong 17de-eeuws landgoed werd gesticht door dichter en medicus Jacob Westerbaan. Het is ontstaan uit een samenvoeging van het oude landgoed Ockenburgh met een deel van landgoed Santvoort en het Santvoortsche Bosch (nu Hyacintenbos). Het huidige landhuis dateert uit 1648 en werd in 1851 en 1889 verbouwd en uitgebreid in eclectische stijl met neo-classicistische elementen.

This 17th century country estate was founded by poet and doctor Jacob Westerbaan. It was created by joining the old Ockenburgh country estate with a part of the Santvoort estate and the Santvoortsche Bosch (now Hyacintenbos). The present country house dates from 1648 and was altered and extended in eclectic style with neo-classicistic elements in 1851 and 1889.

63

THEATER DE REGENTES / VML. ZWEMBAD

📍 Weimarstraat 63, 2562 GR Den Haag

🕒 Zon. 10.00 - 13.00 uur

🌐 theaterderegentes.nl

De Regentes is een uniek en sfeervol Art Deco gebouw uit 1920. Destijds het grootste overdekte zwembad en badhuis van Europa. Ook vonden er internationale zwemwedstrijden plaats. In de jaren 90 is het zwembad verbouwd tot theatercomplex. In alle hoeken en gaten zijn nog vele details van het zwembad terug te vinden zijn met als hoogtepunt Het Diepe.

The Regentes is a unique and atmospheric Art Deco building from 1920. At the time, it was the largest indoor swimming pool and bathing house in Europe. It also hosted international swimming competitions. In the 1990s, the swimming pool was converted into a theatre complex. In every nook and cranny, many details of the pool can still be found, culminating in The Deep.

64

HEILIGE FAMILIEKERK

📍 Kamperfoelieplein 29, 2563 HX Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 17.00 uur

🌐 rkparochiedevierevangelisten.nl

De Heilige Familiekerk is gebouwd in 1921-1922 naar ontwerp van Jan Stuyt. De kerk is een kruisbasiliek, geïnspireerd op de vroeg Romaanse Duitse kerkarchitectuur. De westgevel bezit een groot timpaan met een tegeltableau dat de 'Heilige Familie' voorstelt. De kerk heeft mooie gebrandschilderde ramen in het interieur en grote muurschilderingen uit de jaren zestig van de vorige eeuw.

This church was built in 1921-1922 and designed by architect Jan Stuyt. It is a cruciform basilica, inspired by early German Romanesque church architecture. The facade on the west side has a large tympanum with a tile tableau depicting the Holy Family. The interior of the building consists of beautiful stained-glass windows, as well as murals from the 1960s.

65

BETHLEHEMKERK

📍 Laan van Meerdervoort 627, 2564 AA Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 14.00 uur

🌐 bethlehemkerk-den Haag.nl

Dit kerkgebouw uit 1929-1931 is een ontwerp van J.C. Meischke en P. Schmidt. In het ontwerp zijn invloeden van de Nieuwe Haagse School zichtbaar. Het gemoderniseerde interieur is witgepleisterd en heeft een spitsbogige overkapping. De markante toren is gelegen in de zichtas van de Laan van Eik en Duinen.

This church was built in the period 1929-1931 and was based on a design by J.C. Meischke and P. Schmidt. The design has influences of the Nieuwe Haagse School. The modern interior is white-plastered and has a pointed, arched roof. The remarkable tower can be seen from the Laan van Eik en Duinen.

66

PAPAVERHOF (WBV DAAL EN BERG)

📍 Klimopstraat 48A, 2565 VK Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

🌐 daalenberg.nl

De woningen in de Papaverhof maken deel uit van woningbouwcomplex Daal en Berg, dat in 1921 gebouwd werd naar ontwerp van 'De Stijl' architect Jan Wils. Het complex van eengezinswoningen en etagewoningen is aangelegd in een hoefijzervormige ring rond een verdiept plantsoen. Hierin integreerde Wils de Britse tuinstadgedachte rond de thema's 'licht, lucht en ruimte'.

The homes on the Papaverhof are part of the Daal en Berg housing complex. This complex was built and designed by 'De Stijl' architect Jan Wils. The complex of single-family and storied homes is laid out in a horseshoe-shaped ring around a sunken park. Incorporating the themes of 'light, air, and space', Jan Wils based his design on the philosophies of the British garden city.

67

THABOR KERK

📍 Prins Mauritslaan 15, 2582 LK Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 15.00 uur

💻 cgk-scheveningen.nl

Deze wederopbouwkerk uit 1955 is gebouwd naar een ontwerp van architect W.de Jonge. De kerk met bakstenen gevels heeft een middenschip en twee zijbeuken. De prachtige preekstoel en de doopvont zijn ontworpen en gemaakt door ouderling Jac. van Leeuwen. Het huidige orgel uit 1918 is afkomstig uit de Nederlands Hervormde Julianakerk in Haarlem-Schoten en is in 1982 geplaatst.

This postwar church was built in 1955, to a design by architect W. de Jonge. The church with brick facades has a nave and two aisles. The beautiful pulpit and the baptismal font were designed and made by elder Jac. van Leeuwen. The current organ from 1918 originates from the Dutch Reformed Julianakerk in Haarlem-Schoten and was installed in 1981.

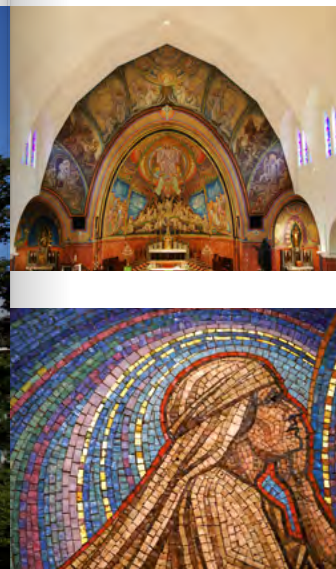
68

HEILIGE ANTONIUS ABTKERK

📍 Scheveningseweg 235, 2584 AA Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.30 uur | Zon. 12.30 - 17.30 uur

💻 vriendenvandeabt.nl

Deze kerk dateert uit 1925 en is een ontwerp van Jos en Pierre jr. Cuypers. Met zijn hoge toren is de kerk opvallend aanwezig in het silhouet van Scheveningen. De kerk heeft een indrukwekkend apsismozaïek boven het altaar, gemaakt door Antoon Molkenboer. Het herinnert aan de wonderbare gebedsverhoring die in 1848 plaats zou hebben gevonden. Ook de interieuraufwerking is zeer fraai.

The church from 1925 is designed by Pierre and Jos Cuypers. The church is known for its impressive mosaic in the apse of the altar. This mosaic, created by Antoon Molkenboer in 1927. It commemorates the so-called 'Cholera Miracle' that is said to have occurred in 1848.

69

TOVERLANTAARNMUSEUM SCHEVENINGEN

📍 Scheveningseweg 241, 2584 AA Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 17.00 uur | Zon. 11.00 - 17.00 uur**

🌐 toverlantaarnmuseum.nl

Deze 19de-eeuwse villa is gebouwd in badplaatsarchitectuur met behoud van de oorspronkelijke duinstructuur zoals in die tijd gangbaar was. De achtertuin is daardoor geëvolueerd tot een opmerkelijke besloten waterrijke groene oase te midden van een volgebouwde omgeving. In de villa is nu het Toverlantaarnmuseum gevestigd met een overzicht van de ontwikkeling van de projectietechniek.

This 19th-century villa was built in seaside architecture and retained the original dune structure as was common at the time. As a result, the back garden has evolved into a remarkable enclosed watery green oasis in the midst of a built-up environment. The villa now houses the Magic Lantern Museum with an overview of the development of projection technology.

70

BEGRAAFPLAATS TER NAVOLGING

📍 Duinstraat 1, 2584 AV Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 16.00 uur**

🌐 ternavolging.nl

📍 Ingang is op de hoek van de Scheveningseweg en de Duinstraat

Deze kleine begraafplaats ligt op een afgevlakte duintop. Op 11 mei 1780 heeft de eerste teraardebestelling plaatsgevonden. Het cirkelvormig aangelegde grafveld wordt omsloten door een bakstenen muur. De huidige omvang dateert van 1793 toen de begraafplaats werd vergroot van 30 naar 72 graven. Bekende personen die hier liggen begraven zijn Groen van Prinsterer, Betje Wolff en Aagje Deken.

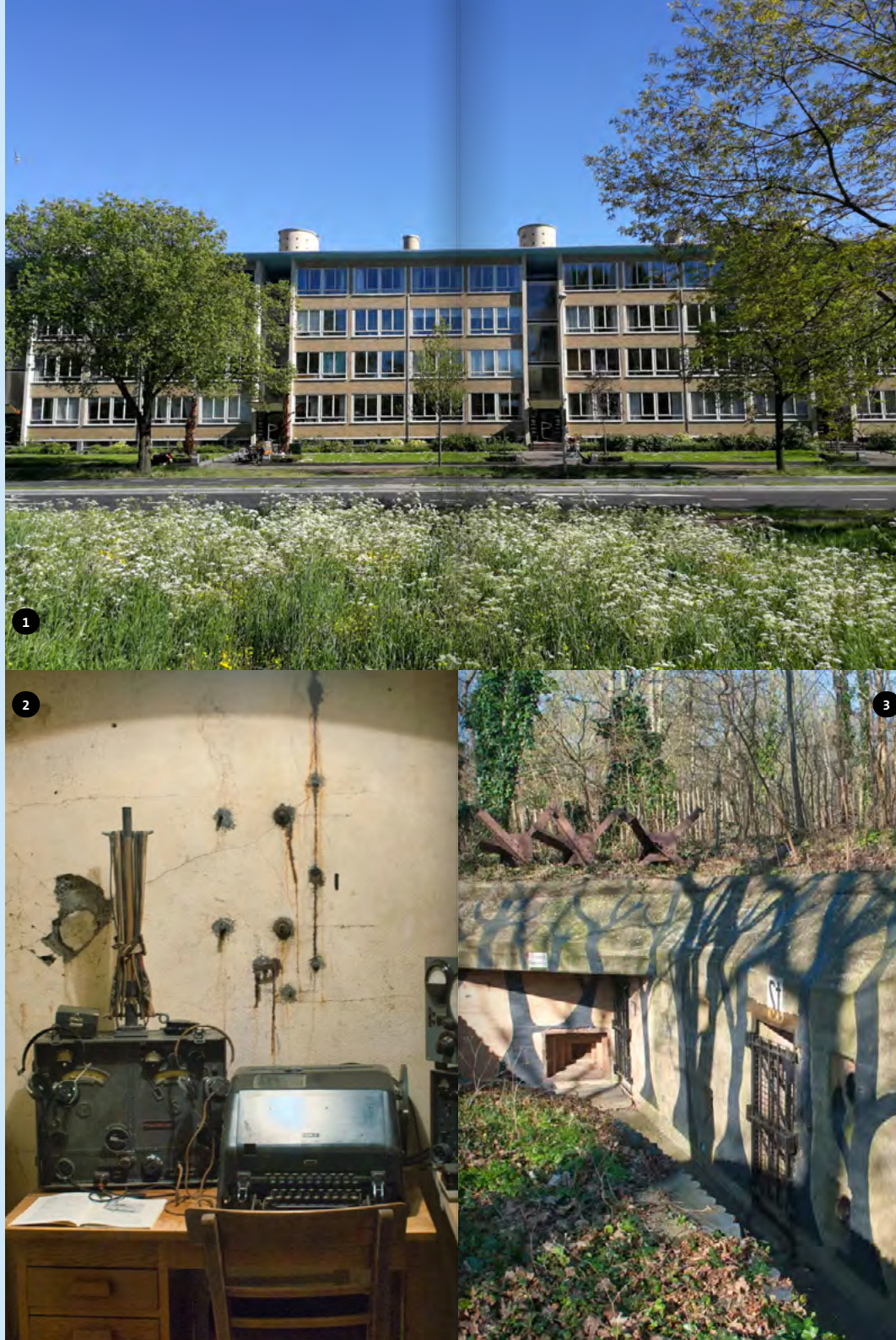
This small cemetery is located on a flattened dune top. The first burial took place on 11 May 1780. The circular burial ground is enclosed by a brick wall. Its present size dates from 1793, when the cemetery was enlarged from 30 to 72 graves. Famous people buried here are Groen van Prinsterer, Betje Wolff and Aagje Deken.

ATLANTIKWALL IN DEN HAAG

De Atlantikwall liet diepe sporen na in Den Haag. Deze kilometerslange verdedigingslinie dwong tot ingrijpende veranderingen in de stad en liet wijken, duinen en kustgebieden achter met littekens van oorlog. Toch vertelt de Atlantikwall vandaag niet alleen een verhaal van bezetting, maar ook van de veerkracht van Den Haag.

De stad wist zich telkens opnieuw uit te vinden: door sloop ontstonden nieuwe buurten, door herstel groeiden groene zones, en door behoud kregen bunkers een plek als herinneringslocaties in de openbare ruimte. Zo vormt de Atlantikwall nu een tastbare laag in het stedelijk landschap, die verleden en toekomst met elkaar verbindt. Door deze geschiedenis zichtbaar te houden, versterkt Den Haag zijn identiteit: een stad die tegenslagen doorstaat, zich aanpast en blijft bouwen aan de toekomst.

Thema

Foto's:

- 1 Wederbouw aan de Sportlaan (voormalige Atlantikwall)
- 2 Bunkerinterieur
- 3 Badhuisweg, Bunker Wilderstandsnest 318

THE ATLANTIC WALL IN THE HAGUE

The Atlantic Wall left a deep mark on The Hague. This kilometre-long line of defence forced far-reaching changes upon the city and left neighbourhoods, dunes and coastal areas bearing the scars of war. Yet today, the Atlantic Wall tells not only a story of occupation, but also one of The Hague's resilience.

The city has managed to reinvent itself time and again: demolition gave rise to new neighbourhoods, restoration led to the growth of green spaces, and preservation has given bunkers a place as memorial sites in the public realm. In this way, the Atlantic Wall now forms a tangible layer in the urban landscape, linking the past and the future. By keeping this history visible, The Hague reinforces its identity: a city that weathered adversity, adapts and continues to build towards the future.

71

OUDE KERK SCHEVENINGEN

📍 Keizerstraat 8, 2584 BJ Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.30 uur

🌐 oudekerkscheveningen.nl

De Oude Kerk uit de tweede helft van de 15de eeuw was de parochiekerk van het dorp Scheveningen. Het is een in baksteen gebouwde laat-gotische pseudo-basiliek met een hoger koor. De toren met zijn acht-kantige bovenverdieping en naaldspits is van vóór 1500. Het inwendige van de kerk wordt gekarakteriseerd door ronde bakstenen pijlers en houten tongewelven.

The Old Church from the second half of the 15th century was the parish church of the village of Scheveningen. It was built as a Gothic brick pseudo-basilica with a high single-aisle choir. The tower, with its eight-sided top floor and spire, was built before 1500. The church's interior is characterised by its round, stone pillars and wooden barrel vaults.

72

ORDE VAN VRIJMETSELAREN - VRIJMETSELARIJ MUSEUM

📍 Javastraat 2B, 2585 AM Den Haag

🕒 Zat. 11.00 - 17.00 uur | Zon. 11.00 - 17.00 uur

🌐 vrijmetselarijmuseum.nl

Dit aan drie zijden vrijstaande stadswoonhuis uit 1908 is gebouwd in een historiserende bouwstijl voor de meubelfabrikant Pander. Op de bel-etage is nog de oorspronkelijke interieurafwerking te bewonderen. Sinds 2015 is dit gebouw het hoofdkwartier van de Orde van Vrijmetselaren onder het Grootosten der Nederlanden. Het huisvest ook het Vrijmetselarij Museum.

This 1908 town house, detached on three sides, was built in a historical architectural style for Pander, a furniture manufacturer. The original interior finishing on the main floor is still in superb condition. Since 2015, this building has been the headquarters of the Order of Freemasons under the Grand East of the Netherlands. It also houses the Dutch Museum of Freemasonry,

73

HUIZE MELLARD

📍 Javastraat 2A, 2585 AM Den Haag

🕒 **Zat. alleen op inschrijving via huizenmellard.nl**
Sat. by registration only via huizenmellard.nl

📧 vriendenmonumentaalerfgoed.nl

'Huize Mellard' is in 1908 ontworpen door Adolf Broese Van Groenou (1880-1961). De stadsvilla is ontworpen in een historiserende stijl. Op de puntgevel zijn door beeldhouwer Emil Bourgonjon gebeeldhouwde griffioen en een 'garuda' aangebracht. Het interieur bevat o.a. glas in lood vensters van Jan Schouten en betimmering van de Haagse meubelfabriek H.P. Mutters. In 1912 leverde Mutters identiek timmerwerk voor suites van de Titanic.

Besides many other buildings, Adolf Broese Van Groenou (1880-1961) designed the villa 'Huize Mellard' on Javastraat 2A in 1908. The villa was designed in a historicising style. On the gable, sculptor Emil Bourgonjon carved griffins and a 'garuda' in sandstone. The interior includes stained glass windows by Jan Schouten and panelling by The Hague furniture factory H.P. Mutters. In 1912 Mutters supplied identical carpentry in 24 suites of the RMS Titanic.

74

DAMESLEESMUSEUM

📍 Nassauplein 15, 2585 EB Den Haag

🕒 **Zat. 10.00 - 17.00 uur | Zon. 10.00 - 17.00 uur**

📧 damesleesmuseum.nl

In 1894 werd het Damesleesmuseum in Den Haag opgericht. Naast de leesgezelschappen waren ook de sociëteiten in Den Haag uitsluitend voor een bepaalde groep, namelijk de heren. In het Damesleesmuseum vonden Haagse dames een eigen toevluchtsoord. In een huiselijke omgeving konden zij hier de nieuwste romans lezen en over literatuur praten.

In 1894, the Ladies' Reading Museum was founded in The Hague. In addition to the reading societies, the clubs in The Hague were also exclusively for one group of people, in this case gentlemen. In the Ladies Reading Museum, ladies from The Hague found their own refuge. Here, in a homely environment, they could read the latest novels and talk about literature.

75

AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK THAILAND - VML. STADSWONING

📍 Laan Copes van Cattenburch 123, 2585 EZ Den Haag

🕒 **Zat. 13.00 - 15.00 uur**

🌐 hague.thaiembassy.org

Dit voormalige 19de-eeuws woonhuis naar ontwerp van Jan Hendrik van Sluijters is sinds 1923 in het bezit van Thailand. Het pand staat symbool voor meer dan een eeuw diplomatieke aanwezigheid van Thailand in de Nederland. In april dit jaar is de Thailand Gallery geopend hiermee wordt de voortdurende rol van de ambassade in het verbinden van erfgoed, cultuur en moderne diplomatie onderstreept.

This 19th-century former residence was built by the architect Jan Hendrik van Sluijters. The building has been owned by Thailand since 1923. It symbolises Thailand's diplomatic presence in the Netherlands for over a century and reflects the long-standing relations between the two countries. The Thailand Gallery opened in April this year, underlining the embassy's ongoing role in linking heritage, culture and modern diplomacy.

76

R.K. BEGRAAFPLAATS ST. PETRUS BANDEN

📍 Kerkhoflaan 10, 2585 JB Den Haag

🕒 **Zon. 10.00 - 17.00 uur**

🌐 begraafplaatsdenhaag.nl

De begraafplaats is aangelegd rond 1830. Kenmerkend is vooral haar monumentale architectuur: de neoclassicistische kapel uit 1838 en de langgerekte neoromaanse arcade uit 1885, waarin ook Byzantijnse invloeden zijn te herkennen. St. Petrus Banden heeft een allure en stijl die zeldzaam is voor Nederland en deze architectuur tref je nauwelijks aan bij andere begraafplaatsen.

The cemetery was laid out around 1830. Its monumental architecture is particularly characteristic: the neo-classical chapel from 1838 and the elongated neo-Romanesque arcade from 1885, in which Byzantine influences can also be recognised. St Petrus Banden has an allure and style that is rare in the Netherlands and this architecture is rarely seen in other cemeteries.

77

MUZEE SCHEVENINGEN

📍 Neptunusstraat 90-92, 2586 GT Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 17.00 uur | Zon. 11.00 - 17.00 uur**

🌐 muzeescheveningen.nl

Muzee Scheveningen is gehuisvest in een voormalig schoolgebouw. In 1877 werd met de bouwwerkzaamheden begonnen. Een maquette van het schoolgebouw werd in 1878 naar de Wereldtentoonstelling in Parijs gezonden. Daar had men veel bewondering voor het ontwerp. Het schoolcomplex in Scheveningen is symmetrisch opgezet en in een rijk gedetailleerde neorenaissancestijl opgetrokken.

Muzee Scheveningen is housed in a former school building. Building work started in the course of 1877. A model of the school building was sent to the World Exhibition in Paris in 1878. There, the design was much admired. The school complex in Scheveningen was designed symmetrically and erected in a richly detailed Neo-Renaissance style.

78

O.L. VROUW VAN LOURDES - LOURDESKAPEL

📍 Berkenbosch Blokstraat 9A, 2586 HD Den Haag

🕒 **Zat. 9.00 - 18.00 uur | Zon. 9.00 - 18.00 uur**

🌐 rkdenhaag.nl

De Lourdeskapel dateert uit 1913, in de jaren 1924-1926 is de Onze Lieve Vrouwe Kerk erachter gebouwd. De kapel heeft een vrij sober interieur met een houten bekapping. De wand achter het altaar wordt in beslag genomen door een verkleinde (schaal 1:13) maar nauwkeurige kopie van de Lourdesgrot in Massabielle (Frankrijk).

The Lourdes Chapel dates from 1913; Our Lady Church was built behind it in the years 1924-1926. The chapel has a rather austere interior with a wooden covering. The wall behind the altar is occupied by a scaled-down (scale 1:13) but accurate copy of the Lourdes grotto in Massabielle (France).

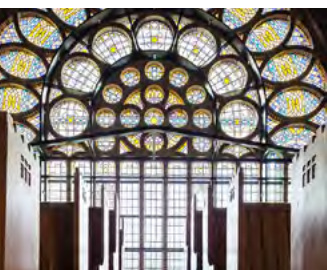
79

NIEUWE BADKAPEL

📍 Nieuwe Parklaan 90, 2587 BV Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

💻 nieuwebadkapel.nl

De Nieuwe Badkapel uit 1916 is ontworpen door de Scheveningse architect W.Ch. Kuijper jr. De architectuur van de kerk is beïnvloed door Berlage en De Bazel. Opvallend zijn de twee slanke torens en rondboogvensters met gebrandschilderd decoratief glas en de galerij met open arcaden. Het interieur is nog vrijwel in de oorspronkelijke staat.

The Nieuwe Badkapel was designed by Scheveningen architect W.Ch. Kuijper jr. It was constructed in 1916. The architecture was influenced by Berlage and De Bazel. On the outside, the two slender towers stand out and also the large round arch windows with stained glass and the gallery with open arcades on the front side. The interior is still almost in its original state.

80

EERSTE NEDERLANDSE BUITENSCHOOL

📍 Doorniksestraat 28, 2587 XM Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 15.00 uur

💻 eerstenederlandse buitenschool.nl

De Eerste Nederlandse Buitenschool bevindt zich sinds 1933 aan de rand van het duingebied in Scheveningen. De school is gebouwd als herstellingsoord voor kinderen met tuberculose. Het complex is een ontwerp van A. Pet. De laag gelegen lighal en het schoolgebouw en de buitenlokale zijn nog aanwezig.

The First Dutch Outdoor School has been located on the edge of the dunes in Scheveningen since 1933. The school was built as a convalescent home for children with tuberculosis. The complex was designed by A. Pet. The low-lying recess hall and the school building and outdoor classrooms are still present.

VERDICHTING

De voortdurende verdichting biedt kansen om erfgoed een sterke plek te geven in de groeiende stad. Tegelijkertijd kan de ruimtedruk in historische gebieden leiden tot spanningen: monumenten en cultuurhistorisch waardevolle gebieden komen sneller onder druk te staan wanneer belangen botsen.

Juist daarom is een gebiedsgerichte aanpak met een blik op de toekomst noodzakelijk.

Door erfgoed vroeg in ruimtelijke processen mee te nemen, wordt aantasting voorkomen én de kans benut om historische structuren uit te laten groeien tot betekenisvolle ankerpunten in de stad van morgen.

Thema

Foto's:

- 1 Bagijnstraat, dakopbouwen
- 2 Benoordenhout, dakopbouwen

URBAN DENSIFICATION

Ongoing urban densification offers opportunities to give heritage a prominent place in the growing city. At the same time, pressure on space in historic areas can lead to tensions: listed buildings and areas of cultural and historical value come under pressure more quickly when interests clash. This is precisely why an area-specific approach with an eye to the future is essential.

By taking heritage into account at an early stage in spatial planning processes, we can prevent damage and seize the opportunity to allow historic structures to develop into meaningful focal points in the city of tomorrow.

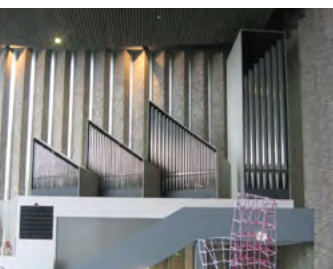
81

CHRISTUS TRIUMFATOR KERK

📍 Juliana van Stolberglaan 154, 2595 CL Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 16.00 uur**

💻 ctkerk.nl

Deze kerk is gebouwd in 1962 naar ontwerp van architect Geert Drexhage. De 40 meter hoge vrijstaande toren vormt een markant stedenbouwkundig baken. Bijzonder zijn de 144 pilaren en de lichtval door eveneens 144 glasstroken. De Haagse kunstenaar André Kruysen heeft voor de kerk een modernistische Stiltehoek ontworpen.

This church was designed by architect G. Drexhage and built in 1962. The 40-metre high freestanding tower forms a striking urban landmark. Special features are the 144 pillars and the incidence of light through 144 glass strips. The Hague artist André Kruysen designed a modernist 'Stiltehoek' for the church.

82

ONZE LIEVE VROUW VAN GOEDE RAAD KERK

📍 Bezuidenhoutseweg 157, 2594 AG Den Haag

🕒 **Zon. 9.00 - 12.30 en 16.00 - 19.30 uur**

💻 parish.nl

Deze kerk van architect Jan van der Laan dateert uit 1953-1955. Ze is gebouwd in een op de Byzantijnse kerkenbouw geïnspireerde architectuur. De bakstenen kerk heeft in de voorgevel een mozaïek van Joan Collette. De kerkzaal is een centraal gebouw, afgedekt met een tentdak gedragen door stalen spanten. Het interieur is uitgevoerd in schoon metselwerk met natuurstenen kolommen.

This church by architect Jan van der Laan dates from 1953-1955. It was built in Byzantine-inspired architecture. The brick church has a mosaic by Joan Collette in the facade. The church hall is a central building, covered with a tent roof supported by steel trusses. In the interior there are stone columns with masonry arches.

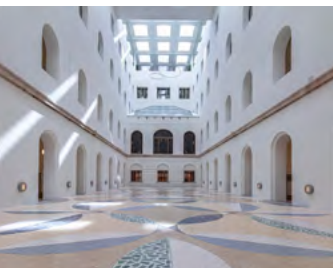
83

B30 / VML. MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

📍 Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 16.00 uur

🖥️ facilicom.nl/nl/facility-management/dbfmo-pps/projecten-en-referenties/bezuidenhoutseweg-30-den-haag

Dit gebouw uit 1917 van rijksbouwmeester Knuttel is gebouwd als Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel. Het is een hiërarchisch gebouw: hoe hoger in het gebouw, hoe lager de verdiepingshoogte. Een deel van het interieur omvat decoraties in de stijl van de Um 1800-Bewegung en op het oosten geïnspireerde ornamentiek.

This 1917 building by government architect Knuttel was built as the Ministry of Agriculture, Industry and Trade. It is a hierarchical building: the higher in the building, the lower the floor height. Part of the interior includes Um 1800-Bewegung-style decorations and Oriental-inspired ornamentation.

84

GEBOUW WILLEM WITSEN / VML. OCTROOIRAAD

📍 Willem Witsenplein 6 - 6L, 2596 BK Den Haag

🕒 Zon. 12.00 - 16.00 uur

Dit gebouw is in 1933 gebouwd voor de Octrooiraad naar ontwerp van J.G. Robbers. De toepassing van metselwerk en betonbanden sluit aan bij de stijlkenmerken van de Nieuwe Haagse School, kenmerkend voor de wijk. Bij de transformatie zijn veel originele architectuurdetails van het exterieur en interieur behouden. Bijzonder zijn de gebrandschilderde ramen in het monumentale trappenhuis, vervaardigd door de Haagse Glazenier Pieter A.H. Hofman.

This building was built in 1933 for the Patent Office to the design of J.G. Robbers. The use of brickwork and concrete bands is in keeping with the stylistic features of the 'Nieuwe Haagse School', characteristic of the district. The transformation retained many original architectural details of the exterior and interior. The stained glass windows in the monumental stairwell are special, crafted by The Hague-based glass artist Pieter A.H. Hofman.

85

MAERLANT LYCEUM

📍 Johannes Bildersstraat 11, 2596 ED Den Haag

🕒 Zon. 11.00 - 15.00 uur

💻 maerlant-lyceum.nl

Het Maerlantlyceum (voorheen Tweede Gemeentelijke Gymnasium) is gebouwd in 1926 naar ontwerp van ir. J. Limburg. In 1957 is de school uitgebreid met een extra verdieping, naar ontwerp van J.C. Herpel. De school is een samensmelting van het expressionisme van de Nieuwe Haagse School en het werk van W.M. Dudok. De sobere baksteen-architectuur bestaat uit kubistisch gegroeppeerde bouwmassa's.

The Maerlant lyceum (previously the Tweede Gemeentelijke Gymnasium) was built in 1926, based on the design of Ir. J. Limburg. In 1957, an additional story was added to the school, based on the design of J.C. Herpel. The building style is a fusion of the expressionism of the Nieuwe Haagse School and the work of W.M. Dudok. The sober brick architecture consists of a cubist grouped construction masses.

86

R.K. KERK PASCHALIS BAYLON

📍 Wassenaarseweg 53, 2596 XK Den Haag

🕒 Zat. 10.00 - 17.00 uur

💻 rkdenhaag.nl

Dit kerkgebouw uit 1919-1921 van de architect A.J. Kropholler is gebouwd in een sterk door Berlage beïnvloede stijl. Kenmerkend zijn het ambachtelijk materiaalgebruik en de traditionele vormtaal. De kerk bezit een waardevolle inventaris met veel koperen en bronzen reliëfs van de edelsmeden Jan Eloy en Leo Brom.

This church was built between 1919 and 1921 and designed by architect A.J. Kropholler. The style is largely influenced by Berlage. It is characterised by artisanal materials and traditional forms. The church has a valuable inventory with many copper and bronze reliefs created by the precious metal workers Jan Eloy and Leo Brom.

87

TUIN EN HUIS OP DE BUNKER

📍 Ruychrocklaan 221, 2597 EB Den Haag

🕒 **Zat. 11.00 - 17.00 uur | Zon. 11.00 - 17.00 uur**

📱 [instagram: @bunkergarden](#)

Deze woning uit 1955 van Romke de Vries is gebouwd op een bunker uit WOII. Het ontwerp legt een sterke relatie tussen exterieur en interieur. De overgang tussen binnen en buiten wordt geminimaliseerd door een grote glazen wand tussen de woonkamer en het terras.

This 1955 house by Romke de Vries was built on a WWII bunker. The design establishes a strong relationship between exterior and interior. The transition between inside and outside is minimised by a large glass wall between the living room and the terrace

88

BUNKER - WIDERSTANDSNEST 318 - VERTEIDIGUNGSSTAB

📍 Badhuisweg, ter hoogte van 119-133, 2597 JM Den Haag

🕒 **Zon. 10.00 - 16.00 uur**

📱 [atlantikwallmuseum.nl](#)

📍 Scheveningen naast koffiehuis "de Boshut" - Tramlijn 9: uitstappen bij tramhalte Wagenaarweg, circa 6 minuten lopen naar de bunker. Auto: Op loopafstand zijn betaalde parkeermogelijkheden.

Aan de rand van de Nieuwe Scheveningse Bosjes ligt een Duits bunkercomplex uit WOII. De commandopost van het type 608 is een grote bunker van 15x15 meter. Centraal ligt de commandoruimte, daaromheen liggen ruimten voor de commandant, onderofficieren en installaties. Het groepsonderkomen van het type 622 is het meest gebouwde bunkertype in de Atlantikwall.

In WWII, the Germans built a bunker complex on the edge of the Nieuwe Scheveningse Bosjes forest. Most of them are still there, such as the operations room and the group quarters. The most important bunker has been opened to the public. The command room is situated in this bunker, whose measurements are 15 x 15 metres.

STATIONSGEBOUW / VML. VLEGVELD YPENBURG

📍 ILSY-plotsoen 1, 2497 GA Den Haag

🕒 Zon. 11.00 - 16.00 uur

💻 historischypenburg.nl

💻 boei.nl

Het Stationsgebouw op het voormalige vliegveld naar ontwerp van Brinkman en Van der Vlugt is gebouwd als een gebogen tribune, gericht op de landingsbanen. Het gebouw van de Nationale Luchtvaartschool werd in 1939 gebouwd en werd ontworpen door Mertens. Het vliegveld werd op 10 mei 1940 gevorderd door de Duitse bezetters maar tijdens de Slag om Den Haag weer heroverd.

The Station Building at the former airfield designed by Brinkman and Van der Vlugt was built as a curved stand facing the runways. The National Aviation School building was built in 1939 and was designed by Mertens. The airfield was requisitioned by the German occupiers on 10 May 1940, but recaptured during the Battle of The Hague.

Informatiekraam op de Plaats

Information stall in the Plaats

De afdeling Monumentenzorg staat op zaterdag 12 september weer met een informatiekraam op de Plaats. Hier vindt u actuele informatie over de openingstijden en activiteiten. Ook bij de kraam: een workshop van Cirque de Pepin en u kunt met een VR-bril virtueel een kijkje nemen in verschillende interieurs van monumenten.

The Heritage Department will once again be running an information stall on the Plaats on Saturday 12 September. Here you can find the latest information on opening times and activities. Also at the stand: a workshop by Cirque de Pepin, and you can use VR headsets to take a virtual look inside various interiors of listed buildings.

📍 Plaats, Den Haag

🕒 Zaterdag 12 september

🕒 11.00 - 16.00 uur

📍 Plaats, Den Haag

🕒 Saturday 12 September

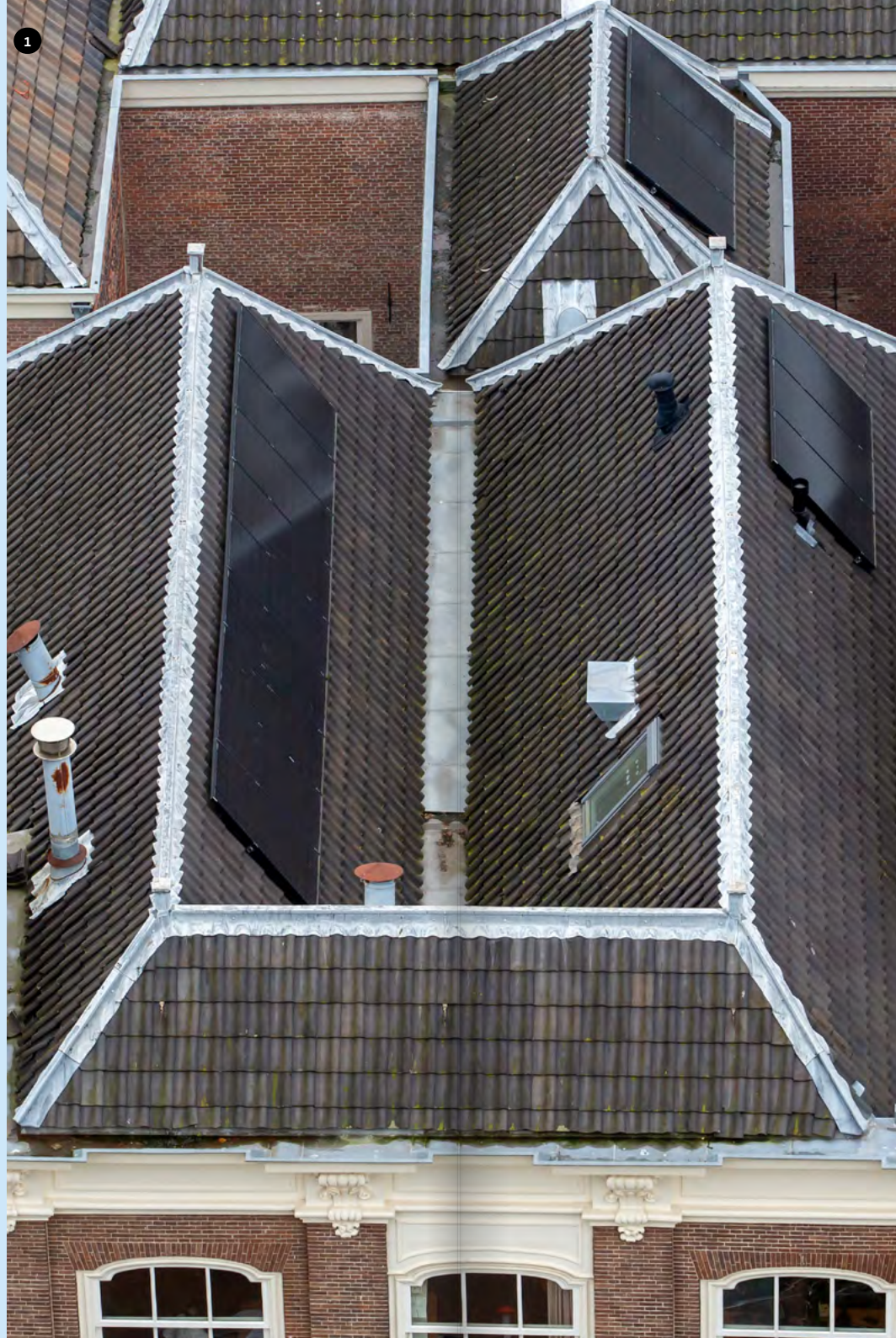
🕒 11.00 - 16.00 hours

VERDUURZAMEN VOOR DE TOEKOMST

Ons erfgoed vertelt eeuwen aan verhalen, maar om die verhalen ook in de toekomst te kunnen blijven doorgeven, moeten monumenten met hun tijd meegaan. Verduurzaming en zorgvuldige aanpassing zijn daarbij onmisbaar. Door historische gebouwen energiezuiniger, comfortabeler en klimaatbestendiger te maken, versterken we niet alleen hun levensduur, maar ook hun betekenis in de toekomst.

Het gaat om slimme ingrepen die het karakter van een monument respecteren: subtiele isolatie, het herstellen van oorspronkelijke materialen, of het integreren van moderne installaties zonder het historische aanzicht te verstoren. Zo blijven monumenten niet alleen behouden, maar worden ze sterker, veerkrachtiger en klaar om nieuwe generaties te inspireren.

Foto's:

1 Rijksmonument met zonnepanelen

MAKING HERITAGE SUSTAINABLE FOR THE FUTURE

Our heritage tells centuries of stories, but in order to continue passing on those stories in the future, historic buildings must move with the times. Sustainability measures and careful adaptation are essential in this regard. By making historic buildings more energy-efficient, comfortable and climate-resilient, we not only extend their lifespan but also reinforce their significance for the future.

This involves smart interventions that respect a monument's character: subtle insulation, the restoration of original materials, or the integration of modern systems without disrupting the historic appearance. In this way, monuments are not only preserved, but become stronger, more resilient and ready to inspire new generations.

Activiteiten / Activities

Naast de opengestelde panden zijn er ook verschillende activiteiten rondom het thema Veerkrachtig erfgoed: verschillende rondleidingen, een kunstworkshop, een fietstocht en nog meer. Hiernaast staat een overzicht van activiteiten bij de opengestelde monumenten.

In addition to the buildings that are open to the public, there are also various activities on the theme Heritage at risk: several guided tours, an art workshop, a bicycle tour and much more. On the following page you will find an overview of activities in and around the buildings that are opened.

📍 Diverse activiteiten centrum Den Haag

Nr.	Deelnemer	Activiteiten
1	Nieuwe kerk	Zaterdag: Presentatie van een replica van het Slingeruurwerk van Christiaan Huygens in de toren, tussen 11.00 - 15.00 uur
2	Universiteitscampus Spui	Zaterdag: Fototentoonstelling 'Van warenhuis naar wetenschap'
5	Duits protestante Kerk Den Haag	Zaterdag: Speurtocht voor kinderen en volwassenen
6	Museumschip Hendrina Johanna	Zaterdag en zondag: Bezigting Historisch Zeilschip uit 1905 Tegen een speciaal tarief 'Haagse Lekkermijnen' bij de Haagse Hop in ontvangstruimte Bierkade 19, 10.00 - 18.00 uur
7	Vergadering van Gelovigen	Zaterdag: Er is een model van de Tabernakel uit het Oude Testament aanwezig
9	Heilige Geesthofje	Zaterdag en zondag: Muzikale omlijsting rond de lunch en in de middag
11	Hof van Wouw	Zaterdag: Koffie, thee en gebak en er is een gezellig terras ingericht
12	Distilleerderij museum Van Kleef	Zaterdag en zondag: Rondleidingen ieder half uur Glaasje proeven (naar keuze) aan het einde van uw bezoek
14	Het Koorenhuis / vml. Korenbeurs	Zaterdag: Exclusieve rondleiding door studenten van de Dutch Academy of Performing Arts In de foyer lekkere koffie of een borrelhap - van 10.30 tot 16.30 uur
15	Huis Dedel - Design museum Dedel	Zaterdag: Rondleidingen 11.00 uur, 13.00 uur en 15.00 uur
16	Emmaus	Zaterdag: Rondleidingen 12.00 uur, 14.00 uur en 16.00 uur
17	Stadsklooster Den Haag	Zaterdag: Bezoek kapel met uitleg Zaterdag: Bezoek kloostertuin
18	Hofje van Nieuwkoop	Zaterdag: Bezigting tuin en wellicht in een huisje, er is koffie en thee
19	t Hooftshofje	Zaterdag: Rondleidingen tuin Zaterdag: Bezigting Regentenkamer
20	Pander vml. meubelfabriek	Zaterdag: Bezoek aan het oude Panderkantoor, rondleidingen en filmvoorstellingen en kinderactiviteit vanaf 11.00 uur Filmvertoning van een pas ontdekte oude film: 'Van boom tot meubel'. Een zwart-wit film over de Pander Meubelfabriek uit 1928 gemaakt door de Haagse cineast Willy Mullens
23	Grote of Sint Jacobs-kerk	Zaterdag en zondag: Rondleidingen
24	Het Nutshuis, vml. Bankgebouw	Zaterdag: Rondleidingen 10.30 - 11.15 uur, 12.00 - 12.45 uur, 13.30 - 14.15 uur en 15.00 - 15.45 uur
25	Sis Jospit Galerie / vml. woonhuis	Zaterdag en zondag: Tentoonstelling over dit art nouveau pand uit 1904 van architect Louis de Wolf, met nieuwe designelementen van Yeraz Kortun Rondleiding door het woonhuis van twee kunstenaars: art nouveau, Delftsblauwe tegeltjes, Memphis, zelfgemaakt meubilair en overal kunst
27	Oud Katholieke Kerk H.H. Jacobus en Augustinus	Zaterdag en zondag: Rondleiding alleen kerkzaal Zaterdag en zondag: Muzikale intermezzo's Zaterdag: Orgelconcert Zondag: Ter afsluiting Gezongen Vesper om 16.00 uur
28	Elandstraatkerk - O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen	Zaterdag: Orgelspelconcert Zaterdag: Rondleidingen
30	Rijksmuseum Meermannoo	Zondag: In de museumdrukkerij zijn elke zondag professionele drukkers aan het werk. Kom zelf helpen bij het maken van een afdruk op een oude pers van 12.00 - 16.00 uur Zondag: Korte rondleidingen door het oudste boekenmuseum ter wereld, 14.00 - 14.45 uur en 15.00 - 15.45 uur
31	Sociëteit de Vereniging	Zaterdag en zondag: Demonstratie kegelen op de meer dan 100 jaar oude kegelbaan Zaterdag en zondag: Rondleidingen en de mogelijkheid tot een drankje om de rust en de sfeer te proeven
34	Pulchri Studio	Zaterdag en zondag: Verschillende tentoonstellingen Zaterdag en zondag: Bezigting bijzondere Louis XIV zaal

Nr.	Deelnemer	Activiteiten
35	Kloosterkerk	Zaterdag en zondag: Pubquiz over de historie van het gebouw (duur ca. 15 minuten) 12.30 uur, 13.30, 14.30 uur en 15.30 uur Zaterdag en zondag: Diverse muzikale optredens Zaterdag: 12.00 uur en zondag 12.00 uur, 13.00 uur en 14.00 uur
36	Hotel des Indes	Zaterdag en zondag: Rondleidingen door het hotel 30/45 minuten per tour en korte lezingen door schrijver Casper Postmaa Let op: vooraf inschrijven via hoteldesindes.nl
37	Kanselarij van de Johanniter orde in Nederland	Zaterdag: Bezoek alleen op inschrijving via mailadres.kanselier@johanniter.nl
38	West Den Haag / vml. Amerikaanse ambassade	Zaterdag en zondag: Verschillende exposities hedendaagse kunst
39	Raad voor de Rechtspraak	Zaterdag: Rondleidingen
40	Johan de Witthuis	Zaterdag: Bezichtiging van het pand
41	Raad van State / Paleis Kneuterdijk	Zaterdag: In het kader van de Week van de Rechtsstaat organiseren wij diverse workshops over Advisering, Bestuursrechtspraak en een vragenronde: 'Vraag maar Raad'
42	Waalse kerk Den Haag	Zaterdag en zondag: Korte orgelconcerten verspreid over de dag Zaterdag en zondag: Kleine tentoonstelling over de verschillende periodes waarin de kerk voor grote uitdagingen heeft gestaan
43	Doopsgezinde Kerk-Paleiskerk	Zaterdag: Presentatie van de geschiedenis en de diaspora van de Doopsgezinden (Mennonieten)
45	R.K. Kerk Heilige Jacobus de Meerdere	Zaterdag en zondag: Rondleidingen en mogelijkheid tot beklimming van de koorzolder Zaterdag en zondag: Orgelconcerten, het orgel in de Jacobuskerk Zaterdag: om 12.00 uur door Eva Robert Brodacki Zondag: om 13.30 uur door Susanna Veerman
47	De Mesdag Collectie	Zaterdag en zondag: Rondleidingen 13.00 uur, 14.00 uur en 15.00 uur
49	Noorderkerk	Zaterdag: Orgelconcert 11.00 - 15.30 uur Zaterdag: Kerkgebruik veert mee met de tijd. Speurtocht naar wat verdween en wat verscheen in 120 jaar, 10.00 - 17.00 uur
50	School van het Gouden Rozenkruis	Zondag: Uitleg over het Gouden Rozenkruis Zondag: Gelegenheid om de Tempel te bezoeken en uitleg van de Symbolen die er zijn van 12.00 - 14.00 uur
53	Hoofdcentrale Haagse Gemeentelijke Telefoon-dienst	Zaterdag: Rondleidingen om het half uur door Stichting Haags Industrieel Erfgoed (SHIE) door deel van het complex vanaf 11.00 uur om het half uur. De laatste is om 15.30 uur
55	Haags Openbaar Vervoer Museum	Zaterdag en zondag: Tramritjes vanaf het museum
56	Stadsboerderij 'Op den Dijk'	Zaterdag en zondag: Zeldzame huisdieren-speurtocht Zaterdag en zondag: Kom kennismaken met de dieren, borstel de geiten, aai de konijnen of help mee met poepscheppen
58	Onze lieve Vrouw Hemelvaartkerk	Zaterdag: Orgelconcert op het Maarschalkerweerd orgel
59	Het Loosduinse Museum 'De Korenschuur'	Zaterdag: Tentoonstelling Wim de Bie
60	Molen de Korenaer	Zaterdag: Rondleidingen en verkoop van meelproducten vanaf 11.00 - 16.00 uur
61	Abdijkerk	Zaterdag: Orgelbespelingen om 11.00 uur, 12.00 uur, 13.00 uur, 14.00 uur en 15.30 uur Zaterdag: Boekenmarkt van 10.00 - 16.00 uur
62	Historische Buitenplaats Ockenburgh	Zondag: Rondleidingen o.a. bezichtigen de Maison Krul meubelen Zondag: Kinderspellen
63	Theater de Regentes, vml. zwembad	Zondag: Lange en korte rondleidingen door het voormalig zwembad uit 1921 van 10.00 - 13.00 uur

Nr.	Deelnemer	Activiteiten
65	Bethlehemkerk	Zaterdag: Orgelconcert van 12.00 - 12.30 uur Zaterdag: Bezichtiging kerkzaal en orgel 11.00 - 14.00 uur
66	Papaverhof (WBV Daal en Berg)	Zaterdag: Bewoners verzorgen een deskundige presentatie en een rondleiding 10.00 uur, 11.45 uur, 13.30 uur en 15.00 uur
68	Heilige Antonius Abtkerk	Zaterdag en zondag: Expositie over het bronswerk van de Utrechtse Edelsmidse Brom Zaterdag en zondag: Creatieve kinder-workshop
70	Begraafplaats Ter Navolging	Zaterdag: Koffie/thee en cake
73	Huize Mellard	Vooraf aanmelden via huizemellard.nl Om 10.00 uur informatiebijeenkomst van de Vereniging Vrienden Monumentaal Erfgoed Den Haag e.o.
74	Damesleesmuseum	Zaterdag en zondag: Rondleidingen
75	Ambassade van het Koninkrijk Thailand - Voormalige stadswoning	Zaterdag: Presentatie over de Thailand Gallery, waarbij de nadruk ligt op de hedendaagse Thaise culturele identiteit 13.30 - 15.00 uur Zaterdag: Rondleidingen en virtuele tentoonstelling door de drie karakteristieke ruimtes van Thailand Gallery 13.30 - 15.00 uur
76	R.K. Begraafplaats St. Petrus Banden	Zondag: Openstelling Priester Crypte van 10.00 - 13.00 uur en papieren rondwandeling gehele dag op te halen Zondag: Kapelconcert door leerlingen van het Conservatorium 14.00 - 15.00 uur
77	Muzee Scheveningen	Zaterdag: Podcast opname
78	O.L. Vrouw van Lourdes - Lourdeskapel	Zaterdag en zondag: Expositie van religieuze kunst, fototentoonstelling en uitbeelding eerste steenleggingen Zaterdag en zondag: Bezichtiging boulderhal Nirvana in de voormalige kerkzaal
79	Nieuwe Badkapel	Zaterdag: Open dag, Jaarmarkt, Kinderspelen, Food-plaza in en om het kerkgebouw Zaterdag: Rondleidingen en muzikale optredens in het kerkgebouw
80	Eerste Nederlandse Buitenschool	Zaterdag: Doorlopend kunt u het gebouw op eigen gelegenheid bezoeken en zijn er medewerkers en betrokkenen die iets kunnen vertellen over de school en zijn geschiedenis
81	Christus Triumfatorkerk	Zaterdag: Orgelconcert om 11.30 uur, 14.00 uur en 15.30 uur Zaterdag: Rondleidingen architectuur en liturgie 12.30 - 13.30 uur
82	Onze lieve vrouw van Goede Raadkerk	Zaterdag: Zondag: Katholieke mis van Engelstalige R. K. parochie Church of Our Saviour van 10.00 tot 11.00 uur en van 17.30 tot 18.30 uur Zondag: 'Meet the Parish' evenement waar prochianen de verschillende beschikbare groepen leren kennen van 11.00 tot 12.30 uur en van 18.30 tot 19.30 uur
83	B30 / vml. ministerie van Economische Zaken	Zaterdag: Rondleidingen doorlopend tussen 10.00 - 16.00 uur Zaterdag: Engelstalige rondleiding, begane grond en voormalige ministerskamer 11.15 uur en 13.15 uur
85	Maerlant lyceum	Zondag: Vrije inloop
86	R.K. kerk Paschalis Baylon	Zaterdag: Orgelconcert door Johan Groen van 12.00 - 12.30 uur Zaterdag: Orgelconcert door Wim Voogd van 15.00 - 15.30 uur
87	Tuin en Huis op de Bunker	Zaterdag en zondag: Uitleg door de restauratie-architect over historie, restauratieproces en het verduurzamen van de woning
88	Bunker - Widerstandsnest 318 -Verdedigingsstab	Zondag: Doorlopend korte films over de V2 lanceringen en het bombardement op Bezuidenhout
89	Stationsgebouw vml. vliegveld Ypenburg	Zondag: Tentoonstelling 'Ypenburg 90 jaar' met filmvertoning aanleg vliegveld in 1936 Zondag: Rondleidingen met verhalen over het gebouw en de Slag om Ypenburg op 10 mei 1940

uit je dâk

GA UIT UW DAK TIJDENS UIT JE DAK 2026!

Ontdek de mogelijkheden van Haagse daken op zaterdag 12 en zondag 13 september. Volg een sportieve groepsles voor alle niveaus op het dak van het Ministerie van Marine, laat u inspireren op het dak van de Universiteit Leiden of volg een rondleiding op het dak van de Bijenkorf.

Grijp uw kans en geniet van het uitzicht op de stad, op daken die normaal gesloten zijn. Op deze locaties kunt u het dak op:

- EnergieKas Helena
- Universiteit Leiden
- De Bijenkorf
- Ministerie van Marine
- Welzijnscentrum Laak
- Living Lab Binckhaven

Uit je dak is een initiatief van de gemeente Den Haag. *Rooftop Days is an initiative of the municipality of The Hague*

Meer info: universiteitleiden.nl/uitjedak

Groen
bezig

Activiteiten

GET READY TO BE INSPIRED DURING THE ROOFTOP DAYS 2026!

Discover the rooftops of The Hague on the weekend of 12-13 September. Take part in a group fitness class for all levels on the roof of the Ministerie van Marine, be inspired on the roof of Leiden University or take a tour of the roof of De Bijenkorf.

Seize this rare opportunity to take in the city from roofs that are normally closed. You can access the city's roofs at the following locations:

- EnergieKas Helena
- Leiden University
- De Bijenkorf
- Ministerie van Marine
- Welzijnscentrum Laak
- Living Lab Binckhaven

ENERGIEKAS

Kom alles te weten over de EnergieKas op het dak van voormalig schoolgebouw De Helena. De kas is sinds juni 2025 open. Op dit dak kunt u zich laten inspireren door creatieve projecten die te maken hebben met kunst, wetenschap en duurzaamheid. Zo ziet u nieuwe vormen van tuinieren en energieoplossingen voor de toekomst. Daarnaast kunt u een yogales volgen in de kas van De Helena: zaterdag 12 september om 10.00 uur en zondag 13 september om 10.00 uur. Wij vragen u zich hiervoor aan te melden.

- 📍 **Waar:** Helena van Doeverenplantsoen 3
- 📅 **Wanneer:** zaterdag 12 september en zondag 13 september, geopend van 11.00 tot 16.00 uur

Reserveren: voor rondleidingen is dit niet nodig, voor yogalessen graag aanmelden via denhaag.nl/uitjedak

Toegang: gratis

Bereikbaar: via de trap

Programma: er worden op zaterdag en zondag rondleidingen aangeboden om 11.30 uur, 12.30 uur, 13.30 uur, 14.30 uur en 15.30 uur

De bar is open. U kunt tegen betaling genieten van een verfrissend drankje.

Meer info en aanmelden: denhaag.nl/uitjedak

Met dank aan de Energiekas. Fotograaf: Michel Mees
Thanks to the EnergieKas. Photographer: Michel Mees

Find out more about the EnergieKas on the roof of the former school building De Helena. The greenhouse opened back in June of 2025. On this roof, you will be inspired by various creative projects related to art, science and sustainability. For example, you will experience new forms of gardening and energy solutions for the future. You can also take part in a yoga class in the greenhouse on top of De Helena. These classes will be held at 10.00 on Saturday 12 and Sunday 13 September. If you're interested, please sign up in advance.

- 📍 **Where:** Helena van Doeverenplantsoen 3
- 📅 **When:** Saturday 12 September and Sunday 13 September, open from 11.00 AM to 16.00 PM

Reservation: not required for the tours.

Please sign up for one of the yoga classes via denhaag.nl/uitjedak

Admittance: free

Accessibility: via the stairs

Schedule: on Saturday and Sunday, tours will begin at 11.30 AM, 12.30, 13.30, 14.30 and 15.30 PM

The bar will be open. You can enjoy a refreshing drink for a fee.

For more information and to sign up: denhaag.nl/uitjedak

LEIDEN UNIVERSITY

Ontdek op het dakterras van de Universiteitscampus Spui hoe groene daken bijdragen aan meer biodiversiteit in de stad. Op zaterdag 12 september bent u van 11.00 tot 16.00 uur van harte welkom om het nieuwe gebouw en het dakterras te bezoeken. Samen met onderzoeker Joeri Morpurgo van de Universiteit Leiden ontdekt u wat voor planten en dieren leven op het dak en wat groene daken betekenen voor een gezondere leefomgeving.

- 📍 **Waar:** Universiteitscampus Spui (Spui 5, Den Haag)
- 📅 **Wanneer:** zaterdag 12 september, geopend van 11.00 tot 16.00 uur

Programma: tussen 13.00 en 15.00 uur: biodiversiteit op groene daken met onderzoeker Joeri Morpurgo van de Universiteit Leiden. Zie voor het volledige programma: universiteit leiden.nl/uitjedak

Reserveren: niet nodig

Toegang: gratis

Bereikbaar: via de twee trappen direct na de hoofdingang

Meer informatie: ga naar universiteit leiden.nl/uitjedak of gebruik de QR-code

Met dank aan de Universiteit Leiden. Fotograaf: Paul Starink
Thanks to Leiden University. Photographer: Paul Starink

Visit the rooftop terrace of the University Campus Spui to learn how green roofs contribute to greater biodiversity in urban environments. You are welcome to visit the new building and its rooftop terrace on Saturday 12 September from 11.00 to 16.00. Accompanied by Leiden University researcher Joeri Morpurgo, you will discover the flora and fauna that live on the roof and how green roofs contribute to a healthier living environment.

- 📍 **Where:** University Campus Spui (Spui 5, The Hague)
- 📅 **When:** Saturday 12 September from 11.00 AM to 16.00 PM

Schedule: from 13.00 to 15.00 PM: biodiversity on green roofs with researcher Joeri Morpurgo from Leiden University. For the full schedule, go to: universiteit leiden.nl/uitjedak

Reservation: not required

Admittance: free

Accessibility: via the two flights of stairs immediately after the main entrance

More information: go to universiteit leiden.nl/uitjedak or use this QR code

📱 Meer info: universiteit leiden.nl/uitjedak

DE BIJENKORF

Een gids neemt u mee tijdens een rondleiding via het historisch trappenhuis naar het dak van De Bijenkorf. Dit dak is alleen nu te bezoeken. Hoe bijzonder is dat! Het warenhuis, dat tussen 1924 en 1926 is gebouwd, is een ontwerp van architect P.L. Kramer. Hij ontwierp dit pand met trappenhuis in de bouwstijl van de Amsterdamse School.

- 📍 **Waar:** ingang Wagenstraat 32
- 📅 **Wanneer:** zaterdag 12 september en zondag 13 september

Reserveren: ja, vooraf via denhaag.nl/uitjedak

Toegang: Alleen voor Bijenkorf members

Kosten: 15 euro. Uw inschrijfgeld krijgt u terug in de vorm van een cadeaukaart, een hapje en een drankje

Bereikbaar: via de trap

Programma: u kunt zich aanmelden voor een rondleiding om 10.30 uur, 13.00 uur en 15.30 uur (zaterdag); 11.30 uur en 14.00 uur (zondag)

Meer info en aanmelden:

denhaag.nl/uitjedak

Er is plek voor 24 mensen per rondleiding

Met dank aan De Bijenkorf. Fotograaf: Michel Mees
Thanks to the De Bijenkorf. Photographer Michel Mees

During a tour, a guide will take you up to the roof of De Bijenkorf via the historic staircase. This is a truly unique opportunity to visit this rooftop, which is otherwise closed to the public. The department store was built between 1924-1926 based on a design by architect P.L. Kramer. He designed this building with its iconic staircase in the Amsterdam School style.

- 📍 **Where:** entrance Wagenstraat 32
- 📅 **When:** Saturday 12 September and Sunday 13 September

Reservation: yes, in advance via denhaag.nl/uitjedak

Admittance: Exclusive to Bijenkorf members
Admittance fee: 15 euro. Your admittance fee will be reimbursed in the form of a gift card, a snack and a drink

Accessibility: via the stairs

Accessability: via the stairs

Schedule: you can sign up for one of the tours starting at 10.30 AM, 13.00 and 15.30 PM (Saturday) or 11.30 AM and 14.00 PM (Sunday)

For more information and to sign up:

denhaag.nl/uitjedak

Please note that there is a limit of 24 visitors per tour

MINISTERIE VAN MARINE

Het dak van het ministerie van Marine is ingericht als ontmoetingsplek en recreatieruimte met picknicktafels. Zonnepanelen omringen dit dak. Tot 1959 had Nederland een ministerie van Marine; dit is nu onderdeel van Defensie. Het baksteenrode gebouw is wel gebleven. Eerst was het pand een kantoor. Sinds 2016 zijn er in het gebouw 152 appartementen voor studenten. Architect J.J. Brandes e.a. ontwierpen het pand in 1949 in de stijl van de Nieuwe Haagse School. Kom dit dak bekijken en volg een sportieve groepsles! Voor alle niveaus en alle leeftijden!

- 📍 **Waar:** Torenstraat 180 - 482
- 📅 **Wanneer:** te bezoeken van 11.00 tot 14.00 uur op zaterdag 12 september en zondag 13 september. Volg een sportieve groepsles om 10.00 uur of om 11.00 uur op beide dagen

Reserveren: voor de groepsles vragen wij u zich aan te melden via denhaag.nl/uitjedak

Toegang: gratis

Bereikbaar: via de trap

Programma: volg een sportieve groepsles op zaterdag 12 september of zondag 13 september van 10.00 tot 10.45 uur of van 11.00 tot 11.45 uur

Meer info en aanmelden voor de sportieve groepsles: denhaag.nl/uitjedak

At Ministerie van Marine, the rooftop is converted into a meeting place and recreation area with picnic tables. Solar panels surround the roof. The Netherlands had a Ministry of the Navy until 1959, when it was incorporated into the Ministry of Defence. The brick-red building, however, still stands to this day. Originally an office, the building has housed 152 student apartments since 2016. Architect J.J. Brandes et al. designed the building in the New Hague School style in 1949. Come have a look around this roof and take part in a group fitness class for all levels and all ages!

- 📍 **Where:** Torenstraat 180 - 482
- 📅 **When:** from 11.00 AM to 14.00 PM on Saturday 12 September and Sunday 13 September. Take part in a group fitness class at 10.00 or 11.00 AM on either day

Reservation: please sign up for the group fitness class via denhaag.nl/uitjedak

Admittance: free

Accessibility: via the stairs

Schedule: take part in a group fitness class on Saturday 12 September or Sunday 13 September from 10.00 to 10.45 AM or from 11.00 to 11.45 AM

For more information and to sign up for the group fitness class: denhaag.nl/uitjedak

WELZIJNSCENTRUM LAAK

Bent u benieuwd hoe een groen, klimaatbestendig dak eruitziet? Kom dan naar de open dag en laat u inspireren. Bij Welzijnscentrum Laak ziet u dat een groendak helemaal niet ingewikkeld hoeft te zijn. Tijdens de expositie ontdekt u een duurzaam groendak op kurk, dat zelfs verplaatsbaar is. In het centrum van Laakhavens ziet u ook een sedumdak zonder het dak op te gaan. Zo ziet u eenvoudig wat er allemaal mogelijk is. Er zijn ook specialisten aanwezig die u meer vertellen over de aanleg van een groendak op kurk. U krijgt informatie over verschillende planten en ontdekt dat groendaken er in veel soorten en maten zijn, met mooie, klimaatbestendige beplanting.

- 📍 **Waar:** Laakweg 235
- 📅 **Wanneer:** zondag 13 september tussen 12.00 en 17.00 uur

Reserveren: niet nodig, wel wenselijk via denhaag.nl/uitjedak

Toegang: gratis

Bereikbaar: via de trap

Programma: Ontdek tijdens de expositie hoe een duurzaam (verplaatsbaar) groendak op kurk eruitziet. U krijgt informatie over de aanleg van een groendak, mogelijkheden en geschikte beplanting.

Meer info en aanmelden: denhaag.nl/uitjedak

Met dank aan Wijkz en Wijkberaad Laakhavens.
Fotograaf: Michel Mees
Thanks to Wijkz en Wijkberaad Laakhavens.
Photographer Michel Mees

Would you like to know what a green, climate-proof roof looks like?

Visit the open day and be inspired. At Welzijnscentrum Laak, you will see that a green roof need not be complicated at all. During the exhibition, you will discover a sustainable green roof on cork that is actually moveable. In the heart of Laakhavens, you can also discover a sedum roof without having to leave the ground. You can discover the many possibilities at your leisure. Specialists will be there to tell you more about the process of building a green roof on cork. You will receive information about various types of plants and discover that green roofs come in all shapes and sizes, all with beautiful and climate-proof vegetation.

- 📍 **Where:** Laakweg 235
- 📅 **When:** Sunday 13 September from 12.00 to 17.00 PM

Reservation: preferable (but not necessary) via denhaag.nl/uitjedak

Admittance: free

Accessibility: via the stairs

Schedule: During the exhibition, discover what a sustainable (moveable) green roof on cork looks like. You will learn more about creating a green roof, the various possibilities and suitable plants.

Activiteiten

LIVING LAB BINCKHAVEN

Met dank aan Living Lab.
Fotograaf: Jurriaan Brobbel
With thanks to Living Lab
Photographer Jurriaan Brobbel

In Binckhaven werken studenten, bedrijven en startups samen aan een groenere en klimaatbestendige stad. Nieuwe ideeën worden hier in de praktijk getest. Zijn ze succesvol, dan worden ze ook op andere plekken toegepast. Een mooi voorbeeld is het groene dakterras op de Caballero Fabriek. Dit dak was voorheen heet, had geen schaduw en een slechte waterafvoer. Door slimme vergroening is het nu koeler en duurzamer. Hier zijn onder andere een dakbloemenweide, groendak, Jungle Blocks, een slim irrigatiesysteem en een groene gevel toegepast.

Kom op zaterdag 12 september naar de Caballero Fabriek. Laat u inspireren door innovatieve ondernemers en het Living Lab Binckhaven en ontdek wat u zelf kunt doen voor een groenere leefomgeving.

- 📍 **Waar:** Saturnusstraat 60
- 📅 **Wanneer:** zaterdag 12 september van 10.00 tot 15.00 uur

Reserveren: niet nodig

Toegang: gratis

Bereikbaar: via de trap en helling voor mindervaliden

In Binckhaven, students, businesses and startups work together to realise a greener and more climate-proof city. This is where new ideas are tested in practice. If shown to be successful, they are then also applied elsewhere. A good example is the green roof terrace atop the Caballero Fabriek. This rooftop used to be a scorching place, bereft of shade and with poor drainage. With the help of smart greening, it is now cooler and more sustainable. Among other things, a rooftop flower garden, a green roof, Jungle Blocks, a smart irrigation system and a green façade were created here.

You can visit the Caballero Fabriek on Saturday 12 September. Be inspired by innovative entrepreneurs and the Living Lab Binckhaven and discover what you can do to create a greener environment.

- 📍 **Where:** Saturnusstraat 60
- 📅 **When:** Saturday 12 September from 10.00 AM to 15.00 PM

Reservation: not required

Admittance: free

Accessibility: via the stairs or a ramp for the mobility impaired

📄 Meer info: universiteitleidende.nl/uitjedak

uit je dâk

INFORMATIECENTRUM EN UITZICHTPUNT BINNENHOF RENOVATIE

Ontdek het verleden, heden en de toekomst van het Binnenhof! In het Informatiecentrum ziet u de nieuwste architectonische ontwerpen en krijgt u een uniek inkijkje in de vakkennis die nodig is om dit eeuwenoude complex te renoveren van meer dan 4000 kamers, kelders en zolders tot zelfs een oude balzaal.

In de monumentale kelder komt 800 jaar geschiedenis tot leven met bijzondere archeologische vondsten. De tentoonstelling 'Iemand een reiger besteld? 800 jaar eten en drinken op het Binnenhof' neemt u mee langs middeleeuwse reigerschedels, eeuwenoude Jacoba-kannetjes en stapels oesterschelpen.

Zet een VR-bril op en stap letterlijk het verleden binnen. Voor kinderen zijn er een speurtocht en een interactieve

📍 Plaats 22, Den Haag

🕒 **Openingstijden:** woensdag t/m zaterdag 10.00 - 17.00 uur, zondag 12.00 - 17.00 uur

📍 **Informatiecentrum Binnenhof Renovatie** | [DenHaag.com](https://denhaag.com)

Kijkwijzer. Beklim tot slot de 149 treden van het Uitzichtpunt voor een prachtig panorama over het Binnenhof.

Rondleidingen: 10.00, 11.00, 13.00, 15.00 en 16.00 uur

VR-beleving: 12.00 - 13.00 uur en 14.00 - 15.00 uur

Gratis toegang

📍 Plaats 22, Den Haag

🕒 **Opening hours:** Wednesday to Saturday: 10.00 - 17.00 hours, Sunday: 12.00 - 17.00 hours

📍 **Informatiecentrum Binnenhof Renovatie** | [DenHaag.com](https://denhaag.com)

Viewing tower for a stunning panoramic view over the Binnenhof.

Guided tours: 10.00, 11.00, 13.00, 15.00 and 16.00 hours

VR experience: 12.00 - 13.00 hours and 14.00 - 15.00 hours

Free admission

Activiteiten

INFORMATION CENTRE AND VIEWING TOWER BINNENHOF RENOVATION

Discover the past, present and future of the Binnenhof! The Information Centre showcases the latest architectural designs and offers a unique insight into the expertise required to renovate this centuries-old complex from more than 4000 rooms, corridors, attics to even an actual ballroom.

In the monumental basement, 800 years of history come to life through remarkable archaeological finds. The new exhibition 'Did someone order a heron? 800 years of eating and drinking at the Binnenhof' takes you past medieval heron skulls, centuries-old Jacoba jugs and piles of oyster shells.

Put on a VR headset and step into the past. For children, there is a treasure hunt and an interactive viewing guide. Afterwards, climb the 149 steps of the

RONDJE RECHTSSTAAT TIJDENS OPEN MONUMENTENDAG

Tijdens Open Monumentendag op zaterdag 12 september openen bijna alle Haagse instituten die betrokken zijn bij de rechtsstaat hun deuren.

De Raad van State, De Algemene Rekenkamer, de Eerste en Tweede Kamer, de Hoge Raad, het Kabinet van de Koning, de Raad voor de rechtspraak, de AP, de Algemene Rekenkamer en noem maar op. Kom langs!

Kijk voor het programma op weekvanderechtsstaat.nl/rondje-rechtsstaat

A3

- ☉ Zaterdag 12 september, zie voor de tijden de website. Onderdeel van de Week van de Rechtsstaat. Zie voor het volledige programma de website.

weekvanderechtsstaat.nl/rondje-rechtsstaat

- ☉ Saturday 12 september, see for the hours the website. Part of the Rule of Law Week. For the full programme, see the website.

Activiteiten

RULE OF LAW TOUR

During Heritage Day on Saturday 12 September, almost all institutions in The Hague involved in the rule of law will open their doors.

the Council of State, the Netherlands Court of Audit, the First and Second Chambers, the Supreme Court, the Cabinet of the King, the Council for the Judiciary, the Dutch Data Protection Authority, the Netherlands Court of Audit and you name it. Do come along!

For the programme, visit weekvanderechtsstaat.nl/rondje-rechtsstaat

CIRQUE DE PEPIN: METAMORFOSE

Workshop tegels beschilderen

Van oudsher werden Delftsblauw tegels gebruikt om verhalen te vertellen.

Het thema metamorfose (een gedaantewisseling of een ingrijpende verandering in vorm, structuur of uiterlijk) sluit goed aan bij het thema Veerkrachtig erfgoed. Monumenten ondergaan bij restauratie en ook bij transformatie een ware metamorfose.

Monumenten veranderen voortdurend. Soms door de tijd, soms door verval, soms door restauratie en soms door onze verbeelding. Schilder op jouw Delfts blauwe tegel een monument dat een metamorfose ondergaat. Dat mag realistisch zijn – van verval naar herstel – of juist fantasierijk: een gebouw dat groeit, vliegt, bloeit of een heel nieuw De kunstenaar achter Cirque de Pepin is Pepijn van den Nieuwendijk. Hij houdt zich bezig met illustreren en schilderen maar hij maakt vooral prachtig en bijzonder keramiek. Cirque de Pepin is een metafoor voor een plek waar alles mogelijk is. De door hem gecreëerde schepsels lijken uit een sprookjeswereld gestapt te zijn. Zijn werk is meestal gebaseerd op historische feiten of personages.

WORKSHOP TEGELS BESCHILDEREN

- 🕒 Zaterdag 12 september op de Plaats bij de stand van de afdeling Monumentenzorg en Welstand van 11.00 - 16.00 uur
- 🕒 Workshop van 13.00 - 15.00 uur
- 🕒 Er zijn maar een beperkt aantal plaatsen

📧 pepijnvandennieuwendijk.com

TILE-PAINTING WORKSHOP

- 🕒 Saturday 12 September on de Plaats at the stand of the Department of Heritage Preservation from 11.00 - 16.00 hours
- 🕒 Workshop from 13.00 - 15.00 hours
- 🕒 There are only a limited number of places

Activiteiten

CIRQUE DE PEPIN: METAMORPHOSIS

Traditionally, Delft Blue tiles have been used to tell stories.

The theme of metamorphosis (a transformation or a radical change in form, structure or appearance) ties in well with the theme of 'Resilient Heritage'. Buildings undergo a true metamorphosis during restoration and also during transformation.

Historic buildings are constantly changing. Sometimes due to the passage of time, sometimes due to decay, sometimes due to restoration, and sometimes due to our imagination. Paint a building undergoing a metamorphosis on your Delft Blue tile. It can be realistic – from decay to restoration – or, conversely, imaginative: a building that grows, flies, blossoms or is given a whole new lease of life.

The artist behind Cirque de Pepin is Pepijn van den Nieuwendijk. He is into illustration and painting, but most of all he makes beautiful and special ceramics. Cirque de Pepin is a metaphor for a place where anything is possible. The creatures he creates seem to have stepped out of a fairytale world. His work is usually based on historical facts or characters.

ONTDEK HISTORISCHE GEBOUWEN VANUIT UW LUIE STOEL!

De afdeling Monumentenzorg en Welstand heeft van meer dan 60 monumenten 360° laten maken door Dutch VR. U kunt nu vanaf uw bank of luie stoel op een bijzondere manier een kijkje nemen in een groot aantal fraaie en interessante interieurs van Den Haag. Er zijn ook foto's gemaakt van ruimtes waar u normaal niet mag komen, dus ga vooral een kijkje nemen!

Discover historical buildings without leaving your armchair!

The Department for Heritage Preservation has had Dutch VR create 360° images of more than 60 buildings. You can now take a look at a large number of beautiful and interesting interiors of The Hague from you couch or easy chair. There are also photos made of rooms you are not normally allowed to visit, so go ahead and take a look!

monumentenzorgdenhaag.nl

🕒 Zaterdag 12 september

📍 Plaats 22, Den Haag

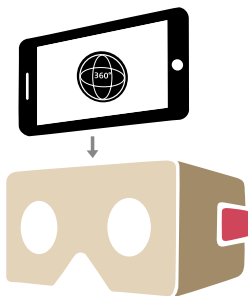
🕒 11.00 - 15.00 uur

🕒 Saturday 12 september

📍 Plaats 22, Den Haag

🕒 11.00 - 15.00 hours

🌐 dutchvr.nl

Activiteiten

VIRTUAL REALITY

Wij geven tijdens Open Monumentendag ook de gelegenheid om de monumenten te bezichtigen door middel van een virtual reality bril. Grijp uw kans om op een ongewone manier de fraaie en interessante interieurs te bezichtigen!

Bij de Open Monumentendagstand op de Plaats kunt u op zaterdag 12 september met een VR-bril tientallen historische gebouwen in virtual reality bekijken.

Dit jaar kunt u ook via een virtuele maquette een bezoek brengen aan een aantal panden aan het Lange Voorhout.

During Heritage Days we will also give you the opportunity to visit buildings through virtual reality glasses. Grab your chance to see the beautiful and interesting interiors in an unusual way!

At the Heritage Days information stand at the Plaats you can view dozens of historic buildings in virtual reality with VR glasses on Saturday 12 September. This year, you can also visit a number of properties on Lange Voorhout via a virtual model.

Open Monumentendag in VR

Bekijk met een VR-bril tientallen historische gebouwen in virtual reality

ART NOUVEAU- WANDELING GILDE DEN HAAG

Gilde Den Haag neemt u op Open Monumentendag mee langs Haagse art nouveau.

Het mondaine Den Haag van het 'fin de siècle', eind 19de eeuw, ging mee met de mode. Veel oude huizen maakten plaats voor nieuwe (winkel)panden of kregen een nieuwe gevel. Oude gebouwen kregen nieuwe puin in jugendstil-, art nouveau- of Wiener secession- stijl. Wie wil kennismaken met deze vernieuwende architectuur van rond 1900 moet echt in Den Haag zijn.

A6

🕒 **Zaterdag: 13.00 en 15.00 uur**

🕒 **Zondag: 13.00 en 15.00 uur**

- ❶ Deze gratis wandeling duurt ruim een uur. Per wandeling is plaats voor 15 deelnemers.
- ❶ U kunt zich inschrijven bij: gildedenhaag.nl
Daar vindt u alle gegevens.

Deze wandeling wordt begeleid door een ervaren gids van Gilde Den Haag.

🕒 **Saturday: 13.00 en 15.00 hours**

🕒 **Sunday: 13.00 en 15.00 hours**

- ❶ This free walk lasts just over an hour. There is space for 15 participants per walk.
- ❶ You can register at: gildedenhaag.nl.
You will find all the details there.

📱 gildedenhaag.nl

During Heritage Days, Gilde Den Haag takes you on a tour of The Hague's Art Nouveau architecture.

ART NOUVEAU WALK GILDE DEN HAAG

The sophisticated The Hague of the 'fin de siècle', at the end of the 19th century, kept up with the latest trends. Many old houses made way for new (retail) premises or were given new façades. Old buildings were fitted with new façades in Jugendstil, Art Nouveau or Vienna Secession styles. Anyone wishing to discover this innovative architecture from around 1900 really must visit The Hague.

This walk is led by an experienced guide from Gilde Den Haag.

NATIONAAL MONUMENT ORANJEHOTEL

Nationaal Monument Oranjestraat is een monument en herinneringscentrum over de mensen die hier tijdens de Tweede Wereldoorlog gevangen zaten.

Het Oranjestraat was de bijnaam voor de Scheveningse gevangenis tijdens de Tweede Wereldoorlog. Sinds 2019 is het een herinneringscentrum én museum.

Ruim 25.000 mensen zaten hier tussen 1940 en 1945 opgesloten voor verhoor en berechting. Opgepakt voor handelingen die de Duitse bezetter als overtreding zag. Verzetssoldaten, maar ook Joden, communisten, Jehovah's getuigen en zwarthandelaren. Al in de oorlog werd de gevangenis het 'Oranjestraat' genoemd. Een ode aan de verzetssoldaten die hier vastzaten.

Voor velen van hen was het Oranjestraat het beginpunt van jarenlange opsluiting in verschillende Duitse gevangenissen en concentratiekampen. Voor ruim 250 gevangenen was dit het eindpunt. Zij werden gefusilleerd op de nabijgelegen Waalsdorpervlakte.

📍 Van Alkemadelaan 1258

🕒 **Zaterdag en zondag.**
Beide dagen zijn er rondleidingen om 12.00 en 14.00 uur

👤 **Per rondleiding geldt een maximum van 20 deelnemers.**
Aanmelden kan via de volgende link:

🌐 [oranjestraat.org](https://www.oranjestraat.org)

Op 12 en 13 september 2026 zijn er rondleidingen door Niels van Amstel, die betrokken was bij de restauratie en bouw van deze voormalige Scheveningse gevangenis. Ontdek hoe dit beladen erfgoed is behouden en zorgvuldig is ontwikkeld.

📍 Van Alkemadelaan 1258

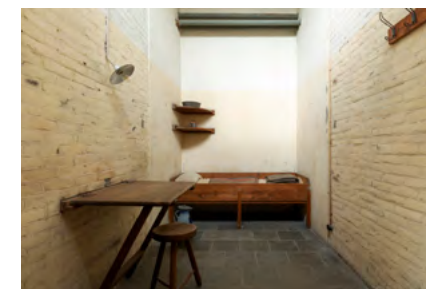
🕒 **Saturday 12 and Sunday 13 September.**
Guided tours are available on both days at 12.00 and 14.00 hours

👤 **A maximum of 20 participants applies per tour. You can register via the following link:**

On 12 and 13 September 2026, there will be guided tours led by Niels van Amstel, who was involved in the restoration and transformation of this former Scheveningen prison. Discover how this emotionally charged heritage site has been preserved and carefully developed.

Activiteiten

ORANJEHOTEL NATIONAL MUSEUM

The Oranjestraat National Monument is a memorial centre dedicated to the people who were imprisoned here during WWII.

The Oranjestraat was the nickname given to the Scheveningen prison during WWII. Since 2019, it has served as both a memorial centre and a museum.

More than 25,000 people were detained here between 1940 and 1945 for interrogation and trial. They were arrested for acts that the German occupying forces regarded as offences. These included members of the Resistance, as well as Jews, communists, Jehovah's Witnesses and black marketeers. Even during the war, the prison was known as the 'Oranjestraat'. A tribute to the resistance fighters who were held here.

For many of them, the Oranjestraat marked the beginning of years of imprisonment in various German prisons and concentration camps. For over 250 prisoners, this was the end. They were executed by firing squad on the nearby Waalsdorpervlakte.

DE HAAGSE TOREN

Voor veel Hagenezen geeft het aanzicht van De Haagse Toren een vertrouwd gevoel van thuiskomen. De middeleeuwse toren bij de Grote Kerk staat letterlijk en figuurlijk in het hart van de Haagse binnenstad en speelt nog altijd een centrale rol in Den Haag.

De toren had een duidelijke veiligheidsfunctie, zeker omdat Den Haag geen vestingwerken bezat. Vanaf de toren kon men gevaren tijdig signaleren. Ook diende de toren als brandwachtpost. Torenwachters waakten 's nachts over de stad om alarm te slaan bij brand. Om het half uur dienden zij 'hoog van de toren te blazen', als teken dat zij niet in slaap waren gevallen.

Open Monumentendag biedt u een unieke gelegenheid deze iconische toren te beklimmen

Ontdek de verhalen van de toren, zie de mechanieken aan het werk, en geniet na 288 traptreden klimmen, van een geweldig uitzicht over de stad, de zee. Een Haags hoogtepunt dat je niet mag missen!

A8

BEKLIMMING VAN DE HAAGSE TOREN

📍 Torenstraat 1, bij de rode deuren aan de voet van de toren

🕒 **Zaterdag en zondag/
Saturday and Sunday**
13.00, 14.00, 15.00 en 16.00 uur

⌚ Duur/duration: 60 min.

👥 Aantal/number: maximaal
16 deelnemers/a maximum of
16 participants

🎫 Ticket: € 7,00

CLIMB THIS ICONIC TOWER

📌 **Reserveren/Reservation:**
dagjedenhaag.nl

Beklimming van De Haagse Toren voor een volwassene € 7,00 (ruim 25% korting) tijdens de Open Monumentendagen. Tickets kunnen gekocht worden via dagjedenhaag.nl voor de tours van 12 en 13 september 2026 om 13.00, 14.00, 15.00 of 16.00 uur

op = op

📱 dagjedenhaag.nl

Activiteiten

THE HAGUE TOWER

For many residents of The Hague, the sight of The Hague Tower gives a feeling of coming home. The medieval tower near the Grote Kerk is literally and figuratively at the heart of the city centre and still plays a central role in The Hague.

The tower had a clear safety function, especially as The Hague did not have any fortifications. Dangers could be perceived in time from the tower. The tower also served as a fire watch post. Tower guards watched over the city at night to sound the alarm in case of fire. Every half hour they had to 'blow high from the tower' (Dutch saying, in English: 'to blow one's trumpet'), as a sign that they had not fallen asleep.

Heritage Days offers you a unique opportunity to climb this iconic tower.

Discover the stories of the tower, see the mechanics at work, and after climbing 288 steps, enjoy an amazing view of the city, the sea. A The Hague highlight not to be missed!

RONDRITTEN MET HISTORISCHE TRAMS

Er rijden historische Haagse trams van het Haags Openbaar Vervoer Museum rond door Den Haag. Op deze manier kunt u zich per rijdend monument laten vervoeren langs de verschillende bezienswaardigheden en monumenten. Zowel de hele oude, vooroorlogse trams van wel 100 jaar oud, als de befaamde PCC-cars worden ingezet. Onder meer de Blauwe Tram uit Leiden gaat rijden. Ook zal de welbekende Haagse stadstram uit de jaren '20 van de vorige eeuw haar rondjes rijden en nostalgie doen herleven.

U kunt de rondrit beginnen bij het Haags Openbaar Vervoer Museum (Parallelweg 224 Den Haag: tegenover tramhalte Wouwermanstraat) en bij het Kerkplein (bij de Grote Kerk) in de binnenstad. Een rondrit duurt ongeveer 50 minuten.

Het Haags Openbaar Vervoer Museum - met een uitgebreide tentoonstelling en collectie historische trams - is geopend en speciaal voor dit weekend kosteloos te bezoeken.

De historische trams rijden zowel zaterdag 12 september als zondag 13 september tussen 11.00 en 17.00 uur elke 15 minuten, en rijden een aantrekkelijke rondrit door het centrum van Den Haag.

INFORMATIE

Zaterdag en zondag
11.00 - 17.00 uur
elke 15 minuten

PRIJS TRAMRIT

€ 5,00 (1 rondrit), kinderen
4 t/m 12 jaar € 1,50,
kinderen 0 t/m 3 gratis

Kaartjes bij de conducteur
op de tram, geen
abonnementen en
geen OV-Chipkaart

RESERVEREN

Niet nodig

LET OP

De historische trams zijn
minder goed toegankelijk
voor mindervaliden

 hovm.nl

Kaartjes kunnen in de tram gekocht worden bij het instappen. Er kan alleen met pinpas of creditcard worden betaald, contant betalen is niet mogelijk.

De exacte dienstregeling vindt u op hovm.nl.

INFORMATION

Saturday and Sunday
11.00 - 17.00 hours
every 15 minutes

PRICE TRAMTOUR

€ 5,00 (1 tour), children
4 to 12 years € 1,50,
children 0 to 3 free

Tickets can be purchased
from the conductor in
the tram, no passes or
OV-Chipcard

RESERVATION

Not necessary

PLEASE NOTICE

The historical trams are,
however, not accessible
for the disabled

 hovm.nl

Tickets can be purchased inside the tram upon boarding. Payment can only be made by debit or credit card (cash payment is not possible).

You can find the detailed timetable on hovm.nl.

TOURS WITH HISTORIC TRAMS

On the Heritage Days, historical trams of Haags Openbaar Vervoer Museum (The Hague Public Transport Museum) will operate through The Hague. You can use them to transport yourself alongside the various city highlights by means of a moving monument. The very old, pre-war trams of up to 100 years old, as well as the famous PCC-cars are used. Amongst others, the Blue Tram from Leiden will operate. The well-known The Hague city tram from the 1920s will also be making its rounds, bringing nostalgia back to life.

You can start the tour at the Haags Openbaar Vervoer Museum (Parallelweg 224 The Hague: opposite the Wouwermanstraat tram stop) and at the Kerkplein (near the Grote Kerk) in the city centre. A round trip takes about 50 minutes.

The Hague's public transport museum - with a large exhibition and collection of historical trams - can be visited free of charge this weekend.

The heritage trams will run both Saturday 12th September and Sunday 13th September between 11.00 and 17.00 every 15 minutes and will make an attractive tour through the city centre.

ART NOUVEAU IN DEN HAAG

Den Haag kan zich meten met Parijs en Brussel als het gaat om voorbeelden van art nouveau. In de hofstad, met haar internationaal verkeer, warenhuizen en bruisend uitgaansleven, zijn rond 1900 vele internationale varianten van deze stijl te vinden. Denk hierbij aan de vele mooie panden in de Frans-Belgische 'zweepslagstijl' tot de Wiener secession of ingetogener nieuwe kunst. Kenmerkend is het toepassen van constructie als decoratief element, naast een rijke, symbolische vormtaal. In smeedijzer, glas-in-lood en tegeltableaus spelen flora en fauna een belangrijke rol. De Nederlandse variant toont ook invloeden uit Nederlands-Indië.

Over Haagse art nouveau verschijnt een publicatie in de VOM-reeks bij Waanders uitgevers, waarin juist aandacht is voor de vele bewaard voorbeelden.

De art nouveau was op haar hoogtepunt in 1895-1915. In de zich voortdurend vernieuwende stad zijn iconische voorbeelden in de loop der jaren verdwenen, maar in het Haags Gemeentearchief zijn hiervan gelukkig prachtige historische foto's bewaard gebleven. Deze vormen de basis voor de expositie 'Verlangen naar art nouveau. Verdwenen schoonheid van Den Haag', die van 17 augustus t/m

EXPOSITIE

Verlangen naar art nouveau
Verdwenen schoonheid in Den Haag

📍 Atrium Den Haag, Spui 70

📅 17 augustus t/m 4 oktober 2026

🕒 **Openingstijden:**
Maandag, woensdag en vrijdag:
7.00 tot 19.00 uur
Donderdag: 7.00 tot 21.30 uur
Zaterdag: 9.30 tot 17.00 uur

4 oktober 2026 in de postergalerij in het Atrium te zien is.

Het boek en de expositie zijn verzorgd door bureau Kroon & Wagtberg Hansen. Art nouveau in Den Haag Kroon&Wagtberg Hanse Waanders uitgevers.

EXHIBITION

📍 Atrium Den Haag, Spui 70

📅 17 augustus t/m 4 oktober 2026

🕒 **Opening hours**
Monday, Wednesday and Friday:
7.00 to 19.00 hours
Thursday: 7.00 till 21.30 hours
Saturday: 9.30 to 17.00 hours

display from 17 August to 4 October 2026 in the poster gallery in the Atrium. The book and the exhibition have been organised by the agency Kroon & Wagtberg Hansen.

The book and the exhibition have been organised by the agency Kroon & Wagtberg Hansen.

Activiteiten

ART NOUVEAU IN THE HAGUE

The Hague can hold its own against Paris and Brussels when it comes to examples of Art Nouveau. In the royal capital, with its international traffic, department stores and vibrant nightlife, many international variations of this style can be found from around 1900. These range from the many beautiful buildings in the Franco-Belgian 'whiplash style' to the Vienna Secession or the more restrained Modern Style. A characteristic feature is the use of structural elements as decorative features, alongside a rich, symbolic formal language. Flora and fauna play an important role in wrought iron, stained glass and tiled panels. The Dutch variant also shows influences from the Dutch East Indies.

A publication on Art Nouveau in The Hague is due to appear in the VOM series published by Waanders, which focuses specifically on the many surviving examples.

Art Nouveau reached its peak between 1895 and 1915. In this constantly evolving city, iconic examples have disappeared over the years, but fortunately, wonderful historical photographs of them have been preserved in The Hague Municipal Archives. These form the basis for the exhibition 'Longing for Art Nouveau. Lost Beauty in The Hague', which will be on

SHIE

stichting haags industrieel erfgoed

FIETSEND LANGS HAAGS VEERKRACHTIG ERFGOED

Den Haag heeft een rijk industrieel verleden en kende grote fabrieken en vele werkplaatsen. Hiervan zijn verschillende gebouwen overgebleven, die een nieuwe functie hebben gekregen. De fietsroute loopt langs een kleine selectie van dit veerkrachtig erfgoed, dat met respect voor het verleden is getransformeerd tot nieuw dynamisch erfgoed. Sommige panden beleefden zelfs meerdere transitie achter elkaar.

Onder de panden op de route zijn voorbeelden te zien uit diverse belangrijke Haagse industrieën. Zo komen we bij meubelfabriek Pander, de koffiebranderij Reuser & Smulders, de broodfabriek van de Haagse Broodfabriek, maar ook langs een manege, een garage en diverse kantoren.

FIETSRUTE

CYCLING ROUTE

☉ **Start: 11.00 en 15.00 uur**

ⓘ **Duur: ca. 2 uur**
Aanmelden: info@shie.nl

Een mooie dwarsdoorsnede van het Haagse economische leven.

De SHIE neemt u mee op een fietstocht langs hergebruikt industrieel erfgoed met op iedere locatie het eigen verhaal. U hoort meer over de geschiedenis van de bedrijven en de achtergrond van de transitie van de historische gebouwen op deze rondrit door de binnenstad.

☉ **Start: 11.00 and 15.00 hours**

ⓘ **Duration: ca. 2 hours**
Registration: info@shie.nl

The SHIE takes you on a cycle tour past repurposed industrial heritage sites, each with its own story to tell. You'll learn more about the history of the businesses and the background to the transformation of these historic buildings on this tour through the city centre.

Activiteiten

CYCLING PAST THE HAGUE'S RESILIENT HERITAGE

The Hague has a rich industrial past and was once home to large factories and numerous workshops. Several of these buildings have survived and been given a new purpose. The cycle route takes in a small selection of this resilient heritage, which has been transformed into new, dynamic heritage whilst respecting the past. Some buildings have even undergone several successive transformations.

Among the buildings on the route, you can see examples from various key industrial sectors in The Hague. We'll visit the Pander furniture factory, the Reuser & Smulders coffee roastery, and the Haagse Broodfabriek bread factory, as well as a riding school, a garage and various offices. A lovely cross-section of The Hague's economic life.

DAG VAN DE DEMOCRATIE

Kom op bezoek in de Haagse raadzaal

Benieuwd hoe besluiten over jouw wijk en stad worden genomen? Kom dan op zaterdag 12 september naar de raadzaal van het stadhuis en ontdek de wereld van de lokale democratie!

Maak kennis met de Haagse gemeenteraad en ontmoet de mensen die zich dagelijks inzetten voor onze stad. Wat doet een raadslid precies? Welke politieke partijen zijn vertegenwoordigd in de gemeenteraad? En hoe kun je als inwoner zelf invloed uitoefenen op plannen en ontwikkelingen in jouw buurt?

Tussen 11.00 en 15.00 uur staat een gratis en afwisselend programma klaar voor jong en oud. Ga in gesprek met politieke partijen op de politieke markt, test je kennis tijdens de politieke quiz of ontmoet raadsleden tijdens een speed-date. Voor iedereen vanaf 8 jaar en ouder is er DemocraCity: een interactieve spel waarbij je samen een eigen stad bouwt en ontdekt hoe democratische keuzes tot stand komen.

Kom langs, kijk rond in de raadzaal en ontdek hoe jij kunt meedenken en meedoen in de Haagse democratie!

☉ **Start: 11.00 en 15.00 uur**

Programma

11.00 - 15.00 uur:
Politieke markt – maak kennis met de Haagse politieke partijen

11.00 - 12.00 uur:
DemocraCity – bouw samen je eigen stad (vanaf 8 jaar)

13.00 - 13.30 uur:
Politieke quiz – test je kennis van democratie en politiek

13.30 - 14.00 uur:
Speeddate met raadsleden – stel jouw vragen en ga in gesprek

14.00 - 15.00 uur:
DemocraCity – bouw samen je eigen stad (vanaf 8 jaar)

☉ **Start: 11.00 and 15.00 hours**

Programme

11.00 - 15.00 hours:
Political market – get to know The Hague's political parties

11.00 - 12.00 hours:
DemocraCity – build your own city together (ages 8 and over)

13.00 - 13.30 hours:
Political quiz – test your knowledge of democracy and politics

13.30 - 14.00 hours:
Speed date with councillors – ask your questions and have a chat

14.00 - 15.00 hours:
DemocraCity – build your own city together (ages 8 and over)

Activiteiten

COME AND VISIT THE HAGUE'S COUNCIL CHAMBER

Curious to find out how decisions about your neighbourhood and city are made? Then come to the council chamber at the town hall on Saturday 12 September and discover the world of local democracy!

Get to know The Hague City Council and meet the people who work hard for our city every day. What exactly does a councillor do? Which political parties are represented on the City Council? And how can you, as a resident, influence plans and developments in your neighbourhood?

Between 11.00 AM and 15.00 PM, there's a free and varied programme for young and old alike. Have a chat with political parties at the political market, test your knowledge in the political quiz, or meet councillors during a speed date. For everyone aged 8 and over, there's DemocraCity: an interactive game where you work together to build your own city and discover how democratic decisions are made.

Come along, have a look around the council chamber and discover how you can contribute your ideas and get involved in The Hague's democracy!

MAAND VAN DE GESCHIEDENIS

In oktober, tijdens de Maand van de Geschiedenis, bieden de erfgoedpartners van Den Haag gratis een breed palet aan lezingen, workshops en andere leuke activiteiten voor verschillende leeftijden in de Historische Informatiepunten (HIPs) in de bibliotheken van Den Haag. Dit jaar is het thema Lichaam & Geest. Het hele programma van de Haagse Maand van de Geschiedenis staat op de website maandvandegeschiedenis.nl/haagsemaandvandegeschiedenis

Haagse modepaleizen

Kom bijvoorbeeld luisteren naar het verhaal van kunsthistorica Saskia Kuus. Zij vertelt u graag alles over de opkomst van de Haagse modepaleizen. Hoe veranderden deze modepaleizen het gezicht van de stad en hoe zagen zij er van binnen en van buiten uit? En welke invloed had de mode op het koopgedrag van de dames? Wat hebben de modepaleizen betekend voor de manier waarop wij ons kleden, wat wij ervaren als mode, hoe ging dat eigenlijk voordat die warenhuizen bestonden?

The Hague's Fashion Palaces

Why not come and listen to the story told by art historian Saskia Kuus? She'll be delighted to tell you all about the rise of The Hague's fashion palaces. How did these fashion palaces change the face of the city, and what did they look like inside and out? And what influence did fashion have on ladies' shopping habits? What impact did the fashion palaces have on the way we dress and what we perceive as fashion? And what was it actually like before these department stores existed?

HISTORY MONTH

In October, during History Month, The Hague's heritage partners are offering a wide range of free lectures, workshops and other fun activities for all ages at the Historical Information Points (HIPs) in The Hague's libraries. This year's theme is Body & Mind. The full programme for The Hague's History Month can be found on the website maandvandegeschiedenis.nl/haagsemaandvandegeschiedenis

Haagse apothekers

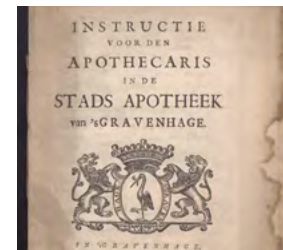
Ook bijzonder is het verhaal dat archivaris Raymund Schütz vertelt over de praktijken van artsen en apothekers vanaf de 16^e eeuw. Ze vertrouwden elkaar voor geen cent en vlogen elkaar voortdurend in de haren. Artsen vonden dat apothekers maar kwakzalvers waren en de apothekers vonden de meeste dokters omhooggevalen charlatans. Hoe dat uiteindelijk toch allemaal goedkwam, dat vertelt Raymund je graag.

Pharmacists in The Hague

Another fascinating story is the one told by archivist Raymund Schütz about the practices of doctors and pharmacists from the 16th century onwards. They didn't trust each other one bit and were constantly at loggerheads. Doctors thought pharmacists were nothing but quacks, whilst the pharmacists regarded most doctors as upstart charlatans. Raymund will be happy to tell you how it all worked out in the end.

Haagse modepaleizen

Haagse apothekers

Kinderworkshop 'trekpopje'

Kinderworkshop 'trekpopje'

Voor kinderen ontwikkelde het Haags Gemeentearchief speciaal voor de Maand van de Geschiedenis een workshop 'maak je eigen trekpopje'. Op een vel papier krijgen de kinderen de contouren van onder- en bovenarmen, onder- en bovenbenen en een romp met hoofd. Eerst gaan ze aan de slag met het aankleden van hun popje. De één tekent het shirt van z'n favoriete voetbalclub, de ander maakt stoere tattoos op de armen en de benen, het kan allemaal. Daarna worden de verschillende elementen uitgeknipt en aan elkaar bevestigen bevestigd met splitpennen. Nu nog de ledematen met een paar touwtjes aan de achterkant aan elkaar verbinden en... klaar is Kees!

Children's 'pull-string Puppet' Workshop

To mark History Month, The Hague Municipal Archives has developed a 'make your own pull-string puppet' workshop especially for children. On a sheet of paper, the children are given the outlines of the upper and lower arms, upper and lower legs, and a torso with a head. First, they set about dressing their puppet. One draws the shirt of their favourite football club, another adds cool tattoos to the arms and legs – anything goes. Next, the different parts are cut out and fastened together with split pins. Now all that's left is to tie the limbs together at the back with a couple of bits of string and... job done!

Collectie Rijksmuseum

Open dag Haags Gemeentearchief

Op zaterdag 3 oktober gooit het Haags Gemeentearchief haar deuren wagenwijd open. Er zijn flitslezingen, rondleidingen, speeddates met archivariissen en workshops voor jong en oud. Kom langs en kom meer te weten over de geschiedenis van Den Haag.

The Hague Municipal Archives Open Day

On Saturday 3 October, the Hague Municipal Archives will open its doors. There will be speed dates, guided tours, speed dates with archivists and workshops for all ages. Do come along and find out more about the history of The Hague.

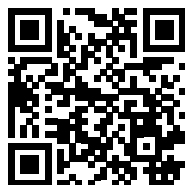
Ontdek historische gebouwen vanuit uw luie stoel!

Discover historical buildings without leaving your armchair!

De afdeling Monumentenzorg en Welstand heeft van meer dan 60 monumenten 360° laten maken door Dutch VR. U kunt nu vanaf uw bank of luie stoel op een bijzondere manier een kijkje nemen in een groot aantal fraaie en interessante interieurs van Den Haag. Er zijn ook foto's gemaakt van ruimtes waar u normaal niet mag komen, dus ga vooral een kijkje nemen!

The Department for Heritage Preservation has had Dutch VR create 360° images of more than 60 buildings. You can now take a look at a large number of beautiful and interesting interiors of The Hague from you couch or easy chair. There are also photos made of space you are not normally allowed to visit, so go ahead and take a look!

monumentenzorgdenhaag.nl

Colofon

Dit is een uitgave van

Gemeente Den Haag
Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Afdeling Monumentenzorg en Welstand

Vormgeving en productie

Dienst Bedrijfsvoering
Multimedia

6.000 exemplaren

Fotoverantwoording / Photo credits

Afdeling Monumentenzorg en Welstand
Haags Gemeentearchief
Deelnemers Open Monumentendag

Met uitzondering van:

Campagnebeeld Uit je dak: Michel Mees
Alex Heuvink
Architecten Karin Borghouts
Arjan de Jager
Arjen Veldt Fotografie
Bart Maltha
Boutique hotel Corona
Daal en Berg
De Schaapjesfabriek, Michel van der Kraats
Dirk Spaans
Eddy Wenting
Filmkluis
Franz Ziegler
Hans Roggen
HGA
Jan Goossensen
Johan van Dongen
Jurriaan Brobbel
Max Hart Nibbrig
Merel Steenwijk
Michel Mees
Ossip van Duivenbode
Paul Starink
Peter van Oosterhout
PicSeeFilm Production
Piet Bron
Piet Gispen
Pieter Musterd
R. Suermondt
Reier Pos
Richard Meier
Tineke Dijkstra
Upstream

Actuele informatie:
monumentenzorgdenhaag.nl